

Program Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin

na lata 2016-2023

Rypin 2016

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Spis treści

1.	Wprowadzenie i metodologia.....	5
2.	Opis powiązań Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	10
2.1.	Dokumenty szczebla wojewódzkiego	10
	Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020 (SPSWK-P 2020).....	10
	Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020 – Plan Modernizacji 2020+	11
	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (PZPWK-P).....	12
2.2.	Dokumenty szczebla powiatowego	13
	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Rypińskim na lata 2015-2024	13
	Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Rypińskiego	14
2.4.	Dokumenty szczebla gminnego.....	15
	Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2016-2023 Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyń Region Północ	15
	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Miasta Rypin na lata 2014-2020	16
	Strategia Rozwoju Miasta Rypin na lata 2014-2020	17
3.	Uproszczona diagnoza	19
3.1.	Lokalizacja	19
3.2.	Demografia	20
3.3.	Gospodarka mieszkaniowa	21
3.4.	Gospodarka	22
	Podmioty gospodarcze – liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności wykazuje w ostatnich latach nieznaczną tendencję spadkową tj. w 2014 r. wynosi 1 117, a rok później 1 115. Jest to bardzo niewielka zmiana, która świadczy o dobrej kondycji i stabilności przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie Gminy Miasta Rypin. ...	22
3.5.	Pomoc Społeczna.....	22
3.6.	Bezrobocie	23
3.7.	Potencjał środowiskowo-turystyczny	23
4.	Obszar zdegradowany	24
5.	Obszar rewitalizacji.....	32
6.	Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	34
	Sfera społeczna	34

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Sfera gospodarcza	37
Sfera Środowiskowa.....	38
Sfera techniczna oraz przestrzenno – funkcjonalna	38
7. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	39
8. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk	42
9. Lista planowanych inwestycji/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	48
10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszu na obszarze objętym RP	59
11. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców w procesie rewitalizacji	63
12. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	67
13. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji	76
14. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany otoczenia PR	80
Spis Tabel	89
Spis Rysunków.....	91
Załącznik 1	92
Załącznik 2	99

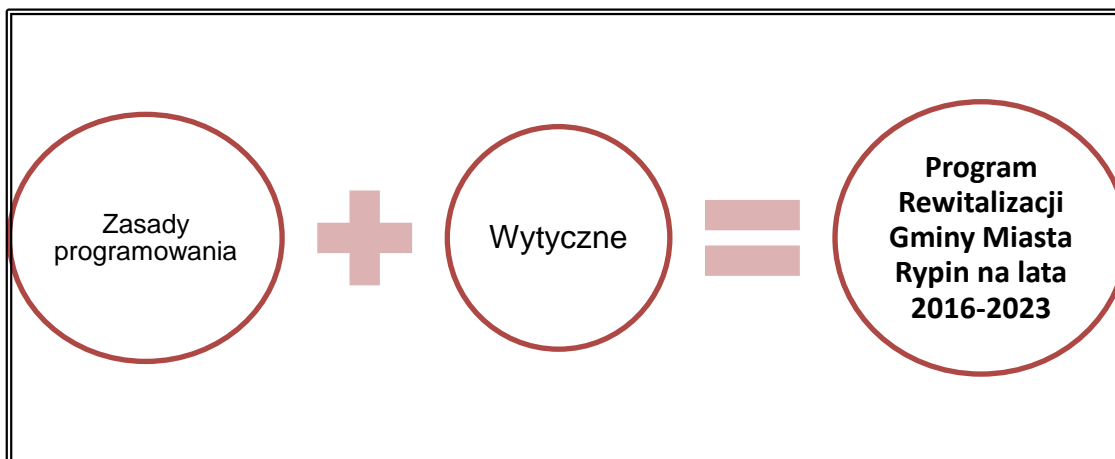
PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

1. Wprowadzenie i metodologia

Program Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023 jest dokumentem strategicznym, określającym szereg działań związanych z poprawą życia ludności zamieszkującej obszar Gminy. Podstawą prawną do sformułowania niniejszego dokumentu były następujące opracowania:

- *Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020;*
- *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.*

Rysunek 1. Dokumenty będące podstawą do opracowania Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z definicją rewitalizacja jest procesem wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzonym w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji. Działania rewitalizacyjne należy rozumieć jako wszelki przejaw prac związany z realizacją projektów, których podwalinę stanowi problem, wywodzący się głównie ze sfery społecznej zdiagnozowany na danym obszarze. Zatem rewitalizacja to proces realizowania tych projektów.

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

Podstawą sporządzania dokumentu jest dokładna analiza Gminy Miasta Rypin skupiająca się na pięciu głównych sferach funkcjonowania Gminy. Spośród sfer poniższej listy, główny ciężar diagnozy spoczywa na pierwszej z wymienionych.

- **Społeczna;**
- Gospodarcza;
- Techniczna;
- Środowiskowa;
- Przestrzenno-funkcjonalna.

Program Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023 został stworzony w zgodzie z Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, dokumentowi, dzięki któremu istnieje możliwość pozyskania środków finansowych na realizację działań rewitalizacyjnych dokładnie opisanych w niniejszym opracowaniu. Możliwość uzyskania dofinansowania będzie uzależniona od spełnienia kryterium podstawowego, dotyczącego zakładanego rezultatu, który przełoży się na realizację jednego z celów zaprezentowanych na poniższym rysunku.

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

Rysunek 2. Oczekiwane cele wynikające z realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych programu rewitalizacji.

Źródło: Opracowanie własne

Struktura oraz charakter opracowania jakim jest Program Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023, została ściśle określona w dokumentach, które zostały wymienione powyżej. Dokument powinien składać się przynajmniej z następujących elementów, gwarantujących kompleksowość opracowania:

- Zgodność Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi;
- Uproszczona diagnoza Gminy Miasta Rypin;
- Obszar zdegradowany Gminy Miasta Rypin,
- Obszar rewitalizacji Gminy Miasta Rypin;
- Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji;
- Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji;
- Cel rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczaniu negatywnych zjawisk;
- Lista planowanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

- Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze;
- Mechanizmy włączenia mieszkańców

Elementy wypisane powyżej to obligatoryjne minimum, które zostało wzbogacone o elementy niezbędne w przypadku opracowywania Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023. Poza wyżej wymienionymi, niniejszy dokument posiada odpowiedni charakter. Cechy charakteryzujące Programy Rewitalizacji zostały dokładnie określone w Zasadach Programowania. Zestaw tych cech przyczynił się do odpowiedniego stworzenia dokumentu oraz w późniejszych etapach przyczynił się do jego realizacji.

Kompleksowość – polega na szerokim działaniu projektów rewitalizacji, które powinny działać rozlegle na wszystkie sfery danej gminy (społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną oraz środowiskową);

Koncentracji – zasada mówiąca o skumulowaniu działalności projektów rewitalizacyjnych na obszarze objętym rewitalizacją, aby działania określone w PR oddziaływały w sposób skonsolidowany i bezpośrednio dotyczyły przyczyny problemu. Jednakże dopuszcza się możliwość prowadzenia działań poza obszarem rewitalizacji, jeżeli jest to uargumentowane oddziaływaniem na problemy zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji.

Komplementarność – cecha ta dotyczy wielu przestrzeni na których działa program rewitalizacji. Począwszy od zagadnień dotyczących samych projektów, ich wzajemnego uzupełniania w sferze przestrzennej oraz zwalczania problemów na danym obszarze (**komplementarność przestrzenna i problemowa**). Poprzez zagadnienia logistyczne związane z zapewnieniem sprawnego systemu zarządzania nad realizacją programu (**kompleksowość proceduralno-instytucjonalna**). Skończywszy na zapewnieniu płynności finansowej związanej z obsługą i realizacją programu rewitalizacji (**komplementarność źródeł finansowania**).

Partycypacja społeczna – główna, o ile nie zasadnicza zasada dotycząca sporządzania oraz realizacji programu rewitalizacji. Wynika z priorytetowego zadania rewitalizacji, czyli pozytywnego oddziaływania na sferę społeczną. Proces partycypacji

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

społecznej rozpoczyna się już w początkowej fazie tworzenia PR, to wtedy odbywają się pierwsze konsultacje społeczne dotyczące głównych problemów na terenie danej gminy i sposobów ich niwelowania. Sporządzony dokument również poddaje się pod osąd społeczeństwa. Wychodzi się z założenia, że im większa grupa interesariuszy bierze udział w procesie konsultacji, tym późniejsza realizacja wiązać się będzie z pełną realizacją założeń i celów programu rewitalizacji.

Rysunek 3. Charakterystyka Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023

Źródło: Opracowanie własne

2. Opis powiązań Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Główną istotą tworzenia i realizacji programów rewitalizacji dla gmin jest poprawa sytuacji mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ciężar odpowiedzialności za dobro i stan życia mieszkańców gminy spada na władze samorządowe. To one poprzez tworzenie analiz wyznaczają wizję gminy oraz stawiają przed sobą zadania pomagające w jej realizacji.

Program Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023 jest dokumentem strategicznym, jednocześnie jest jednym z narzędzi pomocnych w realizacji strategii rozwoju gminy, należy więc zachować klarowność materializacji wizji Gminy. Konieczne jest zatem wykazanie spójności pomiędzy Programem Rewitalizacji, a pozostałymi dokumentami strategicznymi oraz planistycznymi, obowiązującymi na terenie Gminy Miasta Rypin. Zgodnie z powyższym, konieczne jest przeprowadzenie weryfikacji głównych celów Programu Rewitalizacji z dokumentami szczebla wojewódzkiego powiatowego oraz gminnego:

2.1. Dokumenty szczebla wojewódzkiego

Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020 (SPSWK-P 2020)

Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest integralną częścią Strategii Rozwoju Województwa. Jest to narzędzie pomocnicze, wytyczające możliwe kierunki rozwoju społecznego województwa kujawsko-pomorskiego. Program Rewitalizacji Gminy Miasta Rypin jest spójny z następującymi celami określonymi w SPSWK-P 2020:

- **Priorytet 1. Zwiększenie obszarów włączenia społecznego**
 - **Cel szczegółowy 1.1.** Wsparcie działalności społeczno-zawodowej mieszkańców regionu;
 - **Cel szczegółowy 1.2.** Tworzenie i rozwój systemu wsparcia dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

- **Cel szczegółowy 1.3.** Rozwój działań skierowanych na aktywizację społeczną i zawodową osób szczególnego ryzyka, w tym niepełnosprawnych i bezdomnych.
- **Priorytet 2. Ograniczenie skali występowania i skutków negatywnych zjawisk życia społecznego**
 - **Cel szczegółowy 2.1.** Upowszechnianie wiedzy dotyczących uzależnień oraz rozwijanie sieci placówek oferujących pomoc osobom uzależnionym
 - **Cel szczegółowy 2.2.** Podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy w szczególności w rodzinie oraz rozwój systemu wsparcia instytucjonalnego
- **Priorytet 3. Wzmacnianie kapitału społecznego mieszkańców regionu**
 - **Cel szczegółowy 3.1.** Rozwój działań mających na celu kształtowanie i promowanie odpowiedzialnego pełnienia ról społecznych
 - **Cel szczegółowy 3.2.** Wzmacnianie i rozwój partycypacji społecznej
- **Priorytet 4. Przeciwdziałanie negatywnym skutkom przemian demograficznych**
 - **Cel szczegółowy 4.1.** Zwiększenie dostępu do usług społecznych dla osób starszych
 - **Cel szczegółowy 4.2.** Rozwój oferty wsparcia dla rodzin z dziećmi
- **Priorytet 5. Rozwój i wzmacnianie współpracy podmiotów mających wpływ na regionalną politykę społeczną.**
 - **Cel szczegółowy 5.1.** Optymalizacja procesów współpracy w obszarze polityki społecznej
 - **Cel szczegółowy 5.2.** Doskonalenie obserwacji wybranych problemów i zjawisk społecznych zachodzących w regionie.

**Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020
– Plan Modernizacji 2020+**

Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020 – Plan Modernizacji 2020+ została przyjęta decyzją Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego, na mocy uchwały XLI/693/13 dnia 21 października 2013 roku. Dokument ten poprzez dogłębną i rzetelną diagnozę województwa, określa priorytety rozwojowe

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

(konkurencyjna gospodarka, modernizacja wsi i miast oraz nowoczesne społeczeństwo), w których ducha wpisują się Program Rewitalizacji Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023.

Rysunek 4. Obszary Priorytetowe Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020 – Plan Modernizacji 2020+

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020 – Plan Modernizacji 2020+

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (PZPWK-P)

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego został przyjęty decyzją Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego, na mocy ustawy nr XI/135/03 z dnia 26 czerwca 2003 roku. PZPWK-P spełnia rolę ogniwa pomiędzy planowaniem krajowym, a planowaniem miejscowym, co decyduje o jego negocjacyjnej funkcji mogących powstać różnicach interesów lub konfliktach pomiędzy rozwiązaniami ogólnokrajowymi, a koncepcjami rozwoju lokalnego.

1. Zwiększenie atrakcyjności regionu w wymiarze europejskim jako pochodnej jego walorów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego, wysokich standardów życia mieszkańców, wysoce sprawnych systemów infrastruktury technicznej, dogodnych powiązań ze światem zewnętrznym.

Program Rewitalizacji Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2020 wykazuje pełną zgodność z wyżej określonym celem Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

2.2. Dokumenty szczebla powiatowego

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Rypińskim na lata 2015-2024

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Rypińskim na lata 2015-2024 została przyjęta decyzją Rady Powiatu na mocy uchwały nr IX/68/2015 z dnia 28 października 2015 roku. Dokument ten zwiera szereg zasad i celów z którymi opracowanie pn. "Program Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023 wykazuje zgodność.

1. Ograniczenie zjawiska bezrobocia poprzez odpowiednią politykę rynku pracy w powiecie rypińskim.

- a. Skuteczna aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych – rozwój mobilności zawodowej i przestrzennej;
- b. Intensyfikacja działań na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy w powiecie;
- c. Stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi zasobów ludzkich w kierunkach zgodnych z oczekiwaniami rynku pracy;
- d. Integracja społeczna i adaptacja zawodowa osób w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy;

2. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych

- a. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych;
- b. Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych;
- c. Ochrona i przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.

3. Rozwój systemu wspierania osób starszych

- a. Tworzenie sprawnego systemu pomocy instytucjonalnej;
- b. Promowanie pozytywnych zachowań wobec starości zwłaszcza wśród młodzieży;
- c. Oddolna inicjatywa ustawodawcza.

4. Wspieranie rodzin i rozwój systemu pieczy zastępczej

- a. Zapewnienie pieczy zastępczej dzieciom w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców;
- b. Wspieranie rodzin i rozwój różnych form pieczy zastępczej;

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

- c. Objęcie pomocą i wsparciem w procesie usamodzielniania się wychowanków pieczy zastępczej i innych instytucji.

5. Wspieranie i rozwijanie działań na rzecz rodzin i osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej oraz dotkniętych różnymi uzależnieniami

- a. Stworzenie sprawnego systemu pomocy społecznej pomagającego osobom i rodzinom przezwyciężyć trudności życiowe, których nie są w stanie pokonać samodzielnie;
- b. Podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy;
- c. Zapobieganie powstawaniu problemów związanych z uzależnieniem;
- d. Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

6. Partnerstwo służb społecznych

- a. Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników, w celu zapewnienia jak najlepszego standardu świadczonych usług;
- b. Wsparcie rozwoju organizacji społecznych i grup nieformalnych działających w obszarze pożytku publicznego.

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Rypińskiego

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Rypińskiego stanowi zbiór wytycznych dotyczących postawionych celów, zadań i środków ich realizacji na podstawie specyfiki analizowanego obszaru. Przedstawia zarys ogólny oraz szczegółowy, określający kierunek działań władz Powiatu, zachowując jednocześnie elastyczność, dając możliwość wprowadzania zmian określonych jego elementów. Program Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023 wykazuje zupełną zgodność z następującymi celami określonymi w ORS-G:

➤ Cel Strategiczny 1. Konkurencyjne Gospodarowanie

- **Cel strategiczny 1.1.** Stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości i innowacyjności, szczególnie w obszarze inteligentnych specjalizacji;
- **Cel Operacyjny 1.2.** Poprawa stanu lokalnej infrastruktury;

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

- **Cel Operacyjny 1.3.** Zintegrowana współpraca instytucji rynku pracy z pracodawcami;
- **Cel Strategiczny 2. Zdrowe zintegrowane społeczeństwo**
 - **Cel Operacyjny 2.2.** Skuteczna aktywizacja osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym;
 - **Cel Operacyjny 2.5.** Promocja edukacji przedszkolnej.
- **Cel strategiczny 3. Kreowanie systemu kształcenia w oparciu o wymogi rynku pracy**
 - **Cel operacyjny 3.1.** Przystosowanie placówek edukacyjnych oraz wyposażenie ich w sprzęt niezbędny do podnoszenia jakości kształcenia;
 - **Cel operacyjny 3.2.** Kształcenie skierowane na rozwijanie kluczowych kompetencji uczniów.
 - **Cel operacyjny 3.3.** Wspomaganie rozwoju i szkolenie nauczycieli.
 - **Cel operacyjny 3.4.** Rozwój doradztwa edukacyjno-zawodowego, szczególnie na poziomie gimnazjum.
 - **Cel operacyjny 3.5.** adaptacja oferty kierunków kształcenia do obecnych potrzeb rynku pracy
 - **Cel operacyjny 3.6.** Promowanie wysokiej jakości staży i praktyk zawodowych
- **Cel Strategiczny 4. Opieka nad lokalnym dziedzictwem kulturowym**
 - **Cel operacyjny 4.1.** Rozwój lokalnej infrastruktury kulturalnej

2.4. Dokumenty szczebla gminnego

Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2016-2023
Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyń Region Północ

Celem działania Stowarzyszenia jest wykształcenie w lokalach czynnej postawy w działaniu na rzecz własnego rozwoju, a także umiejętności porozumiewania się, wyrażania własnych opinii, umiejętności wypracowania kompromisu na rzecz wspólnego dobra. Program Rewitalizacji wpisuje się w realizację następujących celów Lokalnej Strategii:

III. Wsparcie procesu budowy kapitału społecznego na obszarze LGD. REalizując wskaźniki:

- Liczba dzieci zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym korzystających ze świetlic środowiskowych/Klubów młodzieżowych;

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Miasta Rypin na lata 2014-2020

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Miasta Rypin na lata 2014-2020 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców, a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Program Rewitalizacji jest spójny z przedstawionymi poniżej celami strategicznymi SRPS:

- **Cel strategiczny 1.** Łagodzenie skutków bezrobocia na terenie Gminy Miasta Rypin.
- **Cel strategiczny 2.** Zapobieganie ubóstwu i wykluczeniu społecznym rodzin z terenu Gminy Miasta Rypin.
- **Cel strategiczny 3.** Umacnianie rodzin z terenu Gminy Miasta Rypin w ich prawidłowym funkcjonowaniu.
- **Cel strategiczny 4.** Zapewnienie wsparcia osobom niepełnosprawnym oraz poprawa jakości życia.
- **Cel strategiczny 5.** Poprawa warunków społecznego funkcjonowania osób starszych i chorych w społeczności lokalnej.
- **Cel strategiczny 6.** Zahamowanie zjawisk uzależnienia od alkoholu i innych uzależnień oraz łagodzenie ich skutków.
- **Cel strategiczny 7.** Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i łagodzenie jego skutków.
- **Cel strategiczny 8.** Przyjazna polityka mieszkaniowa i przeciwdziałanie bezdomności.

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Strategia Rozwoju Miasta Rypin na lata 2014-2020

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Rypin na lata 2014-2020 jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń Miasta Rypin. Implikuje ona przejście z obecnej sytuacji do pożądanego stanu wyrażonego w wizji rozwoju. Dokument ten cele, z którymi spójność wykazuje Program Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023. Cele te przedstawiają się następująco:

- **Cel Strategiczny I. Rozwój gospodarczy Miasta Rypin**
 - **Cel Operacyjny I.1.** Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na terenie Miasta, w szczególności samozatrudnienia i MŚP;
 - **Cel Operacyjny I.2.** Podejmowanie działań zmierzających do lepszego dostosowania bazy dydaktycznej, systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy;
 - **Cel Operacyjny I.3.** Systematyczne uatrakcyjnianie oferty dla inwestorów, w tym pozyskiwanie i uzbrajanie terenów inwestycyjnych;
 - **Cel Operacyjny I.4.** Przeciwdziałanie bezrobociu i wspieranie aktywizacji zawodowej mieszkańców.
- **Cel Strategiczny II. Rozwój infrastruktury technicznej**
 - **Cel Operacyjny II.1.** Poprawa i rozwój infrastruktury drogowej;
 - **Cel Operacyjny II.2.** Modernizacja i rozwój sieci kanalizacyjnej, deszczowej, wodociągowej;
 - **Cel Operacyjny II.3.** Modernizacja i rozwój infrastruktury ciepłowniczej i gazowej;
 - **Cel Operacyjny II.4.** Poprawa infrastruktury mieszkaniowej;
 - **Cel Operacyjny II.5.** Zapewnienie ładu przestrzennego.
- **Cel strategiczny III. Wzrost atrakcyjności mieszkaniowej Miasta Rypin**
 - **Cel Operacyjny III.1.** Zagwarantowanie dzieciom i młodzieży dostępu do edukacji na najwyższym poziomie;
 - **Cel Operacyjny III.2.** Promowanie włączenia społecznego i aktywności mieszkańców;
 - **Cel Operacyjny III.3.** Rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej i turystycznej. Tworzenie bazy do uprawiania sportu;

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

- **Cel Operacyjny III.4.** Podniesienie poziomu ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- **Cel Strategiczny IV. Ochrona środowiska i zachowanie dziedzictwa kulturowego**
 - **Cel operacyjny IV.1.** Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych;
 - **Cel operacyjny IV.2.** Promowanie strategii niskoemisyjnych;
 - **Cel operacyjny IV.3.** Promocja i zachowanie dziedzictwa kulturowego;
 - **Cel operacyjny IV.4.** Rozwój gospodarki odpadami;
 - **Cel Operacyjny IV.** Ochrona przyrody.

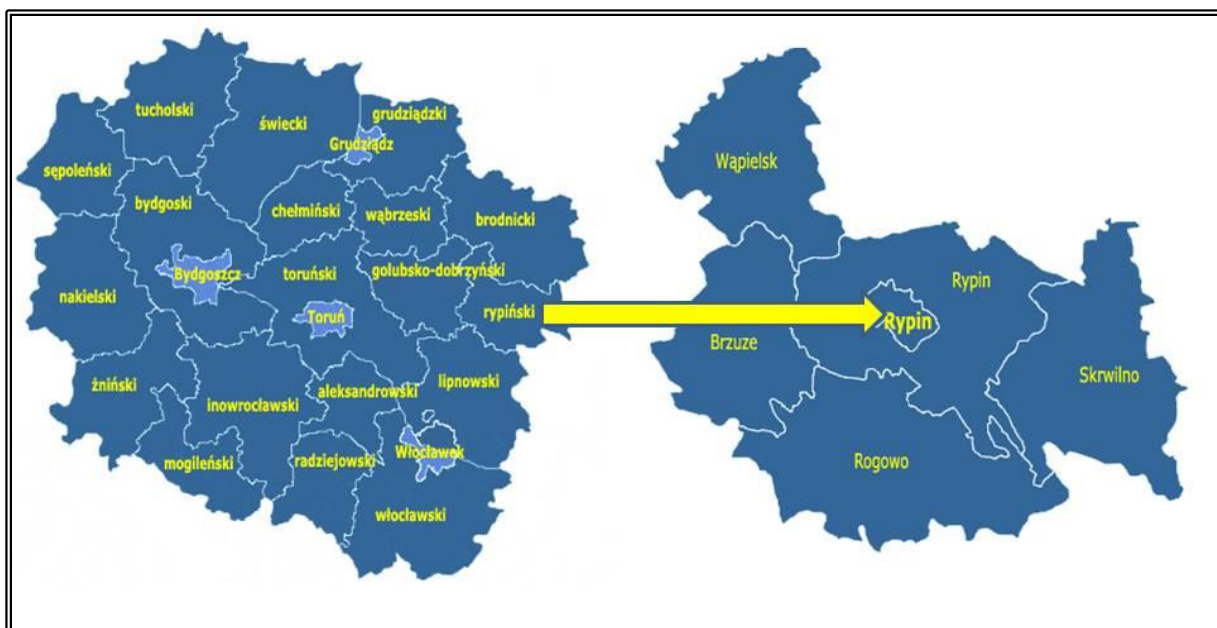
**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

3. Uproszczona diagnoza

3.1. Lokalizacja

Gmina Miasto Rypin zlokalizowana jest we wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w centralnej części powiatu rypińskiego. Miasto zamieszkuje 16 894 obywateli na łącznej powierzchni 10,96 km².

Rysunek 5. Lokalizacja Gminy Miasta Rypin na tle województwa Kujawsko-Pomorskiego i powiatu rypińskiego

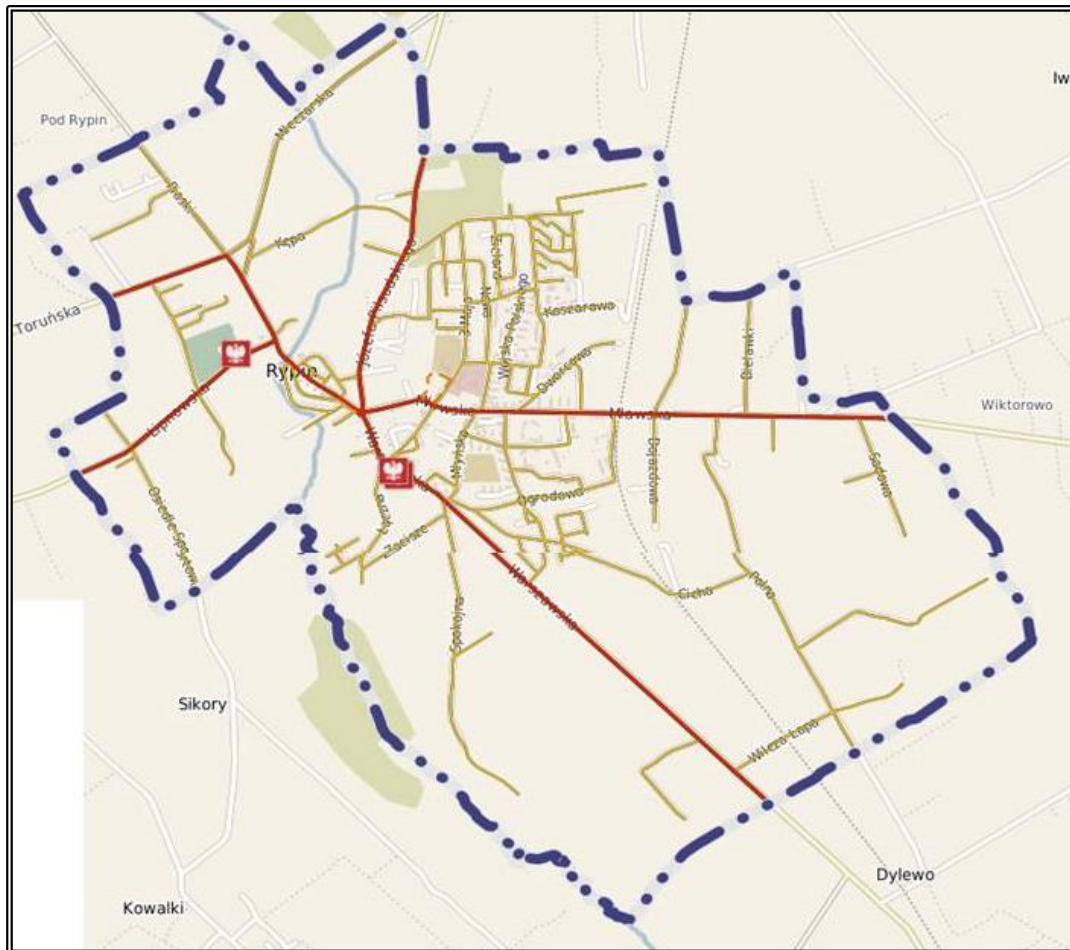

Źródło: gminy.pl

Miasto Rypin otoczone jest przez gminę wiejską, dla której to jest centralnym punktem kulturalnym, oświatowym oraz przedsiębiorczym. Przez teren Gminy przebiegają główne szlaki komunikacyjne powiatu, są to następujące drogi wojewódzkie: DW534, DW560, DW563 oraz DW557 oraz gęsta sieć dróg gminnych o długości ponad 25 km. Poniżej przedstawiono dokładny plan Gminy Miasta Rypin.

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

Rysunek 6. Plan miasta Rypin

Źródło: <http://www.mrypin.e-mapa.net/>

3.2. Demografia

Sytuacja demograficzna Gminy Miasta Rypin jest odzwierciedleniem sytuacji społecznej. Rozkłady wieku, płci czy też salda migracji i przyrostu naturalnego związane są z zakresem problemów na danym obszarze. Podczas diagnozy ludności na terenie Miasta posłużono się danymi statystycznymi zaczerpniętymi ze stron Głównego Urzędu Statystycznego, za lata 2010-2015 (bądź 2010-2014 w przypadku braku aktualnych). Wnioski wynikające z analizowanych danych wypunktowano poniżej.

- **Zmniejszająca się liczba mieszkańców** – w całym analizowanym okresie tj. w latach 2010-2015 odnotowano spadek przyrostu ludności na terenie Miasta równy niemalże 2%, proces ten zauważono głównie w grupie mężczyzn (-2,32%).

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

- **Pogłębiające się dysproporcje płci** – wartość wskaźnika feminizacja, mówiącego o liczbie kobiet przypadającej na 100 mężczyzn z roku na rok się zwiększa. Wpływa to na tryb postępowania władz lokalnych związanych z zagospodarowaniem terenu, dostępem do specjalistycznych usług medycznych, czy też oferty kulturalno-rozrywkowej.
- **Starzenie się społeczeństwa** – analiza wieku ekonomicznego mieszkańców Gminy Miasta Rypin wskazuje, na szybko postępujący proces starzenia się. Świadczy o tym przyrost ludności w wieku poprodukcyjnym (25,21%), przy jednoczesnym spadku ludności w wieku produkcyjnym (-8,52) i przedprodukcyjnym (-5,77).
- **Emigracja ludności z terenu Gminy Miasta Rypin** – w roku 2015 na teren Miasta zdecydowało się przenieść 121 osób. Jednakże saldo migracji za rok 2015 osiągnięte dla Miasta wyniosło -141. Zatem liczba osób opuszczających Rypin była ponad dwukrotnie wyższa od liczby przybywających. Jest to istotny powód będący przyczynkiem hamującym możliwości rozwojowe.
- **Ujemny przyrost naturalny** – stosunek urodzeń żywych do zgonów na terenie Miasta w roku 2015 przyjął najniższą wartość w analizowanym okresie -2,3. Jest to wynikiem dysproporcji wiekowej wśród mieszkańców.

3.3. Gospodarka mieszkaniowa

Sytuacja związana z gospodarką mieszkaniową, bądź inaczej mówiąc z zasobami mieszkalnictwa na terenie Gminy Miasta Rypin została przeanalizowana pod kontem liczby oraz powierzchni mieszkań, ale i również wyposażenia w sieci: gazowe, wodociągowe oraz kanalizacyjne.

- **Rosnące wartości związane z mieszkalnictwem** – na przestrzeni analizowanego okresu wzrosły wartości związane z liczbą mieszkań na terenie Miasta Rypina – 3,69%, liczby izb mieszkalnych – 3,66%, oraz powierzchni użytkowej – 4,34%.
- **Wysoki dostęp do sieci kanalizacyjnej** – z roku na rok przybywa liczba osób przyłączonych do kanalizacji miejskiej. W roku 2014 zaledwie 3,13% wszystkich mieszkańców nie było jeszcze użytkownikami sieci kanalizacyjnej.

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

- **Wysoki stopień podłączenia do sieci wodociągowej** – niemalże wszyscy spośród mieszkańców Gminy zostali połączeni do tego typu sieci (99,99%).
- **Niski stopień gazyfikacji** – zaledwie 0,1494% ludności z terenów Gminy Miasta Rypin jest podpiętych do sieci gazowej. Jest dosyć znikoma wartość, mieszkańcy zmuszeni są do korzystania z ogrzewania wynikającego ze spalania wysokoemisyjnych paliw.

3.4. Gospodarka

Sytuacja gospodarcza oddziałuje w sposób bezpośredni na działanie społeczeństwa. Wysoko rozwinięta struktura gospodarcza na danym terenie przekłada się na niski procent bezrobocia, co przekłada się na znikome uzależnienie od pomocy społecznej i niskiej szkodliwości ubóstwa. W związku z powyższym przeanalizowano strukturę podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Miasta Rypin, a wnioski z analiz wypunktowano poniżej.

- **Nadmierne skumulowanie gospodarcze** – co trzeci przedsiębiorca (35% spośród wszystkich przedsiębiorców) sektora prywatnego działa w sekcji zajmującej się handlem hurtowym i detalicznym, naprawą pojazdów samochodowych, włączając motocykle.
- **Podmioty gospodarcze** – liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności wykazuje w ostatnich latach nieznaczny trend spadkowy tj. w 2014 r. wynosi 1 117, a rok później 1 115. Jest to bardzo niewielka zmiana, która świadczy o dobrej kondycji i stabilności przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie Gminy Miasta Rypin.

3.5. Pomoc Społeczna

Działalności związana z zagwarantowaniem środków wsparcia dla rodzin/osób znajdujących się w trudnej sytuacji jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Do analizy zostały wykorzystane dane pozyskane z corocznych sprawozdań sporządzanych przez dyrektora MOPS w Rypinie.

- ✓ **Uzależnienie od Pomocy Społecznej** – w roku 2015 ze środowiskowej pomocy oferowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rypinie

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

korzystało 12,43% wszystkich mieszkańców. Wskaźnik ten informuje, że 823 rodziny z terenów Miasta zostało zmuszone, poprzez trudną sytuację finansową skorzystać z usług tej instytucji.

3.6. Bezrobocie

Jednym z głównych wyznaczników poziomu życia mieszkańców oraz skali występowania problemów społecznych w danej gminie jest bezrobocie. Mimo, że stopa bezrobocia w roku 2015 dla Gminy Miasta Rypin wyniosła zaledwie 9,19%, to istnieje problem z poziomem zatrudnienia wśród kobiet. Stosunek kobiet bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Rypinie do liczby kobiet w wieku produkcyjnym wskazuje że niemal co ósma kobieta nie posiada zatrudnienia (12,35%).

3.7. Potencjał środowiskowo-turystyczny

Potencjał środowiskowo-turystyczny Miasta Rypin, odpowiednio wykorzystany daje możliwości zniwelowania negatywne zjawiska zwłaszcza ze sfery społecznej. Poniżej wypisano wnioski wynikające z dokładnej analizy Gminy Miasta Rypin pod kątem potencjału.

- ✓ **Bogata sieć sportowo-rekreacyjna** na terenie gminy znajduje się wiele obiektów infrastruktury zapewniającej możliwość czynnego uprawiania sportu oraz spędzania wolnego czasu przez mieszkańców \np. Rypińskie Centrum Sportu, dwa kompleksy sportowe „Orlik”, Skatepark, oraz Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji.
- ✓ **Bogate zaplecze historyczne i architektoniczne** – dobrze wyeksponowana i rozreklamowana baza unikatowych zabytków może przełożyć się na rozwój turystyki, zwłaszcza z pobliskich terenów. Na sieć składa się: Kościół rzymskokatolicki p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa parafii św. Stanisława Kostki, Kościół pod wezwaniem Świętej Trójcy, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kaplica pod wezwaniem św. Barbary, ZGODA – dawniej budynek Rypińskiego Towarzystwa Kredytowego, „Dom Kaźni” obecnie Muzeum Ziemi

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Dobrzyńskiej, Astrobaza przy Zespole Szkół Miejskich, Cmentarz Żydowski
w Rypinie, Cmentarz Ewangelicki.

4. Obszar zdegradowany

Obszar zdegradowany według definicji, zawartej w wytycznych dotyczących sporządzania programów rewitalizacji, oznacza przestrzeń o nadmiernym skumulowaniu negatywnych czynników, problemów, pochodzących zwłaszcza ze sfery społecznej oraz środowiskowej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej

Zasady wyznaczania (delimitacji) obszarów zdegradowanych zostały dokładnie określone w Zasadach Programowania. W przypadku Gminy Miasta Rypin odniesiono się do algorytmu stworzonego dla miast województwa kujawsko-pomorskiego. Poniżej dokładnie opisano sposób postępowania, którego efektem jest wyznaczenie obszarów o nadmiernym skoncentrowaniu się negatywnych zjawisk, zwłaszcza dotyczących sfery społecznej.

- ✓ Gmina Miasta Rypin została podzielona na podobszary, których powierzchnia nie przekraczała 20% powierzchni Gminy oraz nie są zamieszkiwane przez więcej niż 30% wszystkich mieszkańców Rypina.
 - Obszar I – obejmował następujące odcinki: ul. Kępa, ul. Spacerowa, ul. Piłsudskiego, ul. Mleczarska, ul. Wójtostwo, ul. Rzeźnicza, ul. Piaski, ul. Brzozowa, ul. Sikorskiego, ul. Żytnia.

Tabela 1. Powierzchnia i liczba ludności Obszaru I w stosunku do Gminy Miasta Rypin

Wyszczególnienie	Liczba ludności	Powierzchnia (ha)
Obszar I	1 320	182
W stosunku do całej Gminy Miasta Rypin	7,81%	16,61%

Źródło: Opracowanie własne

- Obszar II – w skład obszaru wchodzi: ul. 1 Maja, ul. 11 Listopada, ul. 3 Maja, ul. Asnyka, ul. Brzechwy, ul. Bukowa, ul. Cholewińskiego, ul. Dłutka, ul. Dworcowa, ul. Gałczyńskiego, ul. Koszarowa, ul. Kwiatowa, ul. Leśmiana, ul. Lipowa, ul. Mickiewicza,

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

ul. Nowa, ul. Podlesia, ul. Reymonta, ul. Słoneczna, ul. Tuwima,
ul. Willowa, ul. Wojska Polskiego, ul. Zielona.

Tabela 2. Powierzchnia i liczba mieszkańców Obszaru II w odniesieniu do powierzchni Gminy Miasta Rypin

Wyszczególnienie	Liczba ludności	Powierzchnia (ha)
Obszar II	5 005	136
W stosunku do całej Gminy Miasta Rypin	29,63%	12,41%

Źródło: Opracowanie własne

- Obszar III – obszar ten obejmuje teren Nowego Osiedla.

Tabela 3. Powierzchnia i liczba mieszkańców Obszaru III w odniesieniu do całej Gminy Miasta Rypin

Wyszczególnienie	Liczba ludności	Powierzchnia (ha)
Obszar III	975	4
W stosunku do całej Gminy Miasta Rypin	5,77%	0,36%

✓ Źródło: Opracowanie własne

- Obszar IV – tworzą ul. Bohaterów Czerwca oraz odcinek ul. Mławskiej od nr 47.

Tabela 4. Powierzchnia i liczba mieszkańców Obszaru IV w odniesieniu do całej Gminy Miasta Rypin

Wyszczególnienie	Liczba ludności	Powierzchnia (ha)
Obszar IV	402	61
W stosunku do całej Gminy Miasta Rypin	2,38%	5,57%

Źródło: Opracowanie własne

- Obszar V – w skład tego terenu wchodzi ul. Polną, ul. Dojazdowa, ul. Wiejska, ul. Kostrzał, ul. Sadowa, oraz ul. Wiśniowa.

Tabela 5. Powierzchnia i liczba mieszkańców Obszaru V w odniesieniu do powierzchni Gminy Miasta Rypin

Wyszczególnienie	Liczba ludności	Powierzchnia (ha)
Obszar V	205	217
W stosunku do całej Gminy Miasta Rypin	1,21%	19,80%

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

✓ Źródło: Opracowanie własne

- Obszar VI – tworzą go: odcinek ul. Mławskiej od nr 1 do nr 46, ul. Wesoła, ul. Nowy Rynek, ul. Młyńska, ul. Sommera, ul. Kolorowa, ul. Lissowskiego, ul. Żeromskiego, ul. Prusa, ul. Konopnickiej, ul. Nałkowskiego, ul. Słowackiego, ul. Norwida, ul. Cicha, ul. Wilcza Łapa, ul. Ogrodowa.

Tabela 6. Powierzchnia i liczba mieszkańców Obszaru VI w odniesieniu do całości Gminy Miasta Rypin

Wyszczególnienie	Liczba ludności	Powierzchnia (ha)
Obszar VI	5 034	140,4
W stosunku do całej Gminy Miasta Rypin	29,80%	12,81%

Źródło: Opracowanie własne

- Obszar VII – obszar ten tworzą: ul. Warszawska, ul. Lisiny, ul. Spokojna, ul. Łączna, ul. Zacisze, ul. PCK, ul. Wodna, ul. Karczówka.

Tabela 7. Powierzchnia i liczba mieszkańców Obszaru VII w odniesieniu do całości Gminy Miasta Rypin

Wyszczególnienie	Liczba ludności	Powierzchnia (ha)
Obszar VII	2 019	219
W stosunku do całej Gminy Miasta Rypin	11,95%	19,98%

Źródło: Opracowanie własne

- Obszar VIII – w skład wchodzi: odcinek ul. Kościuszki od nr 10, ul. Toruńska, ul. Podgórna, ul. Miła, ul. Pogodna, ul. Podmiejska, ul. Sportowa, ul. Osiedle Sportowe oraz ul. Lipnowska.

Tabela 8. Powierzchnia i liczba mieszkańców Obszaru VIII w odniesieniu do całości Gminy Miasta Rypin

Wyszczególnienie	Liczba ludności	Powierzchnia (ha)
Obszar VIII	896	125
W stosunku do całej Gminy Miasta Rypin	5,30%	11,41%

Źródło: Opracowanie własne

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

- Obszar IX – tworzą go ul. 21 Stycznia, ul. Chojeckiego, ul. Garncarska, ul. Gdańska, ul. Jana Pawła II, ul. Kilińskiego, ul. Rynek, ul. Zduńska, ul. Nadrzeczna, ul. Kościuszki od nr 1 do nr 10, ul. Plac Sienkiewicza.

Tabela 9. Powierzchnia i liczba mieszkańców Obszaru IX w odniesieniu do całości Gminy Miasta Rypin

Wyszczególnienie	Liczba ludności	Powierzchnia (ha)
Obszar IX	1 038	11,6
W stosunku do całej Gminy Miasta Rypin	6,14%	1,06%

Źródło: Opracowanie własne

- ✓ Kolejnym etapem delimitacji było przeprowadzenie dokładnej diagnozy obejmującej nadmierne skumulowanie się negatywnych zjawisk zwłaszcza sfery społecznej, dla poszczególnych obszarów Gminy Miasta Rypin.
- ✓ Do diagnozy wybrano trzy następujące wskaźniki dotyczące sfery społecznej:
 - Obszar należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia;
 - Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3 – 5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym;
 - Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze.
- ✓ Z kolei ze sfery pozastołecznej w procesie delimitacji obszaru zdegradowanego posłużono się następującymi wskaźnikami:
 - Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru (dla obszarów I,II,IV,V,VI,VII,VIII, IX);
 - Liczba budynków, budowli których stan konstrukcji ogranicza lub uniemożliwia ich użytkowanie względem ogółu tych obiektów danego obszaru (dla obszaru nr III).

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Tabela 10. Wskaźniki dla Gminy Miasta Rypin

Wyszczególnienie	Obszar I	Obszar II	Obszar III	Obszar IV	Obszar V	Obszar VI	Obszar VII	Obszar VIII	Obszar IX	Gmina Miasta Rypin
o Obszar należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia;										
Wartość wskaźnika	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	N/d%
Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym										
Liczba dzieci w wieku 3-5 objętych wychowaniem przedszkolnym	36	124	26	0	11	105	82	17	28	429
Liczba dzieci w wieku 3-5 zamieszkujących dany obszar	41	144	36	0	11	123	97	22	35	509
Wartość wskaźnika	87,80%	86,11%	72,22%	0,00%	100,00%	85,37%	84,54%	77,27%	80,00%	84,28%
Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze										
Liczba osób bezrobotnych	88	255	130	5	9	300	123	69	103	1 082
Liczba osób w wieku produkcyjnym	849	3286	663	275	123	3471	1373	609	706	11 355
Wartość wskaźnika	10,37%	7,76%	19,61%	1,82%	7,32%	8,64%	8,96%	11,33%	14,59%	9,53%
Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru										

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Powierzchnia przestrzeni zdegradowanej	0	0	X	0	0	0	0	9,74	1,16	10,90
Powierzchnia ogółem	182	136	X	61	217	140,4	219	125	11,6	1 096,00
Wartość wskaźnika	0,00%	0,00%	X	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	7,79%	10,00%	0,99%
Liczba budynków, budowli, których stan konstrukcji ogranicza lub uniemożliwia ich użytkowanie względem ogółu tych obiektów danego rodzaju										
Liczba budynków, których stan konstrukcji ogranicza lub uniemożliwiają ich użytkowanie	X	X	15	X	X	X	X	X	X	219
Ogół budynków	X	X	25	X	X	X	X	X	X	2 055,00
Wartość wskaźnika	X	X	60,0%	X	X	X	X	X	X	10,7%

Źródło: Opracowanie własne

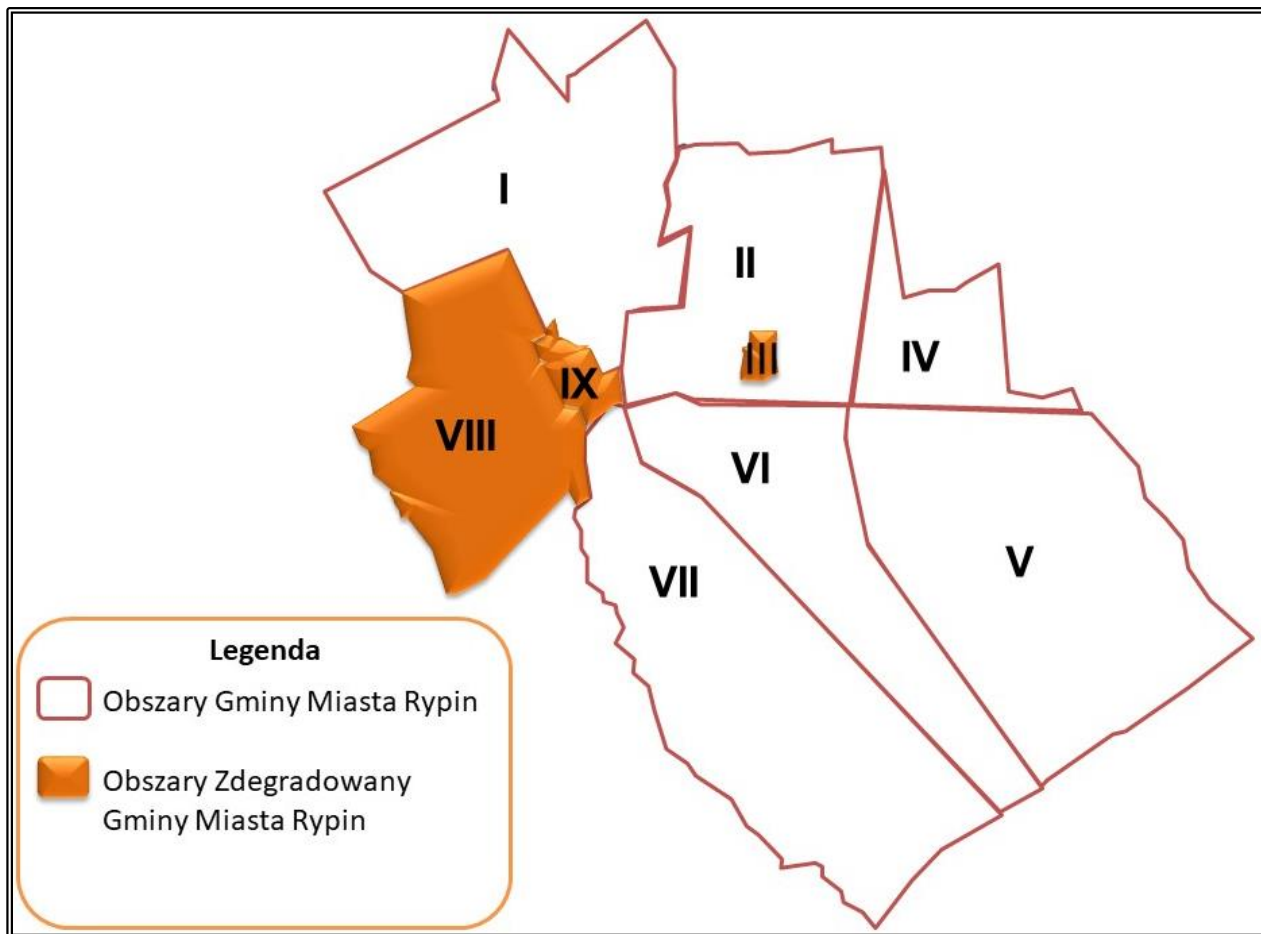
	2013		2014		2015	
	Rypin	Województwo	Rypin	Województwo	Rypin	Województwo
sprawdzian sóstoklasisty	22,25	22,76	23,51	24,43	62	64

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Zgodnie z Zasadami Programowania za obszar zdegradowany można uznać obszar, w którym minimum dwa badane wskaźniki osiągną wartości mniej korzystne niż średnia dla Gminy (w tym minimum jeden wskaźnik ze sfery społecznej i przynajmniej jeden ze wskaźników przyjmujący wartość mniej korzystną od średniej wartości dla Gminy ze sfery spoza społecznej). Zatem spośród dziewięciu obszarów, aż trzy posiadają nadmierne skumulowanie się negatywnych zjawisk. Obszarami tymi są: Obszar III, Obszar VIII, Obszar IX. Reasumując dalsze etapy delimitacji obszaru rewitalizacji ograniczą się do tych trzech wyznaczonych terenów Gminy Miasta Rypin.

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Rysunek 7. Obszar zdegradowany zdiagnozowany na terenie Gminy Miasta Rypin

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 11. Wielkość obszaru zdegradowanego Gminy Miasta Rypin

Wyszczególnienie	Liczba ludności	Powierzchnia (ha)
Obszar Zdegradowany	2 909	140,6
W stosunku do całej Gminy Miasta Rypin	17,22%	12,83%

Źródło: Opracowanie własne

5. Obszar rewitalizacji

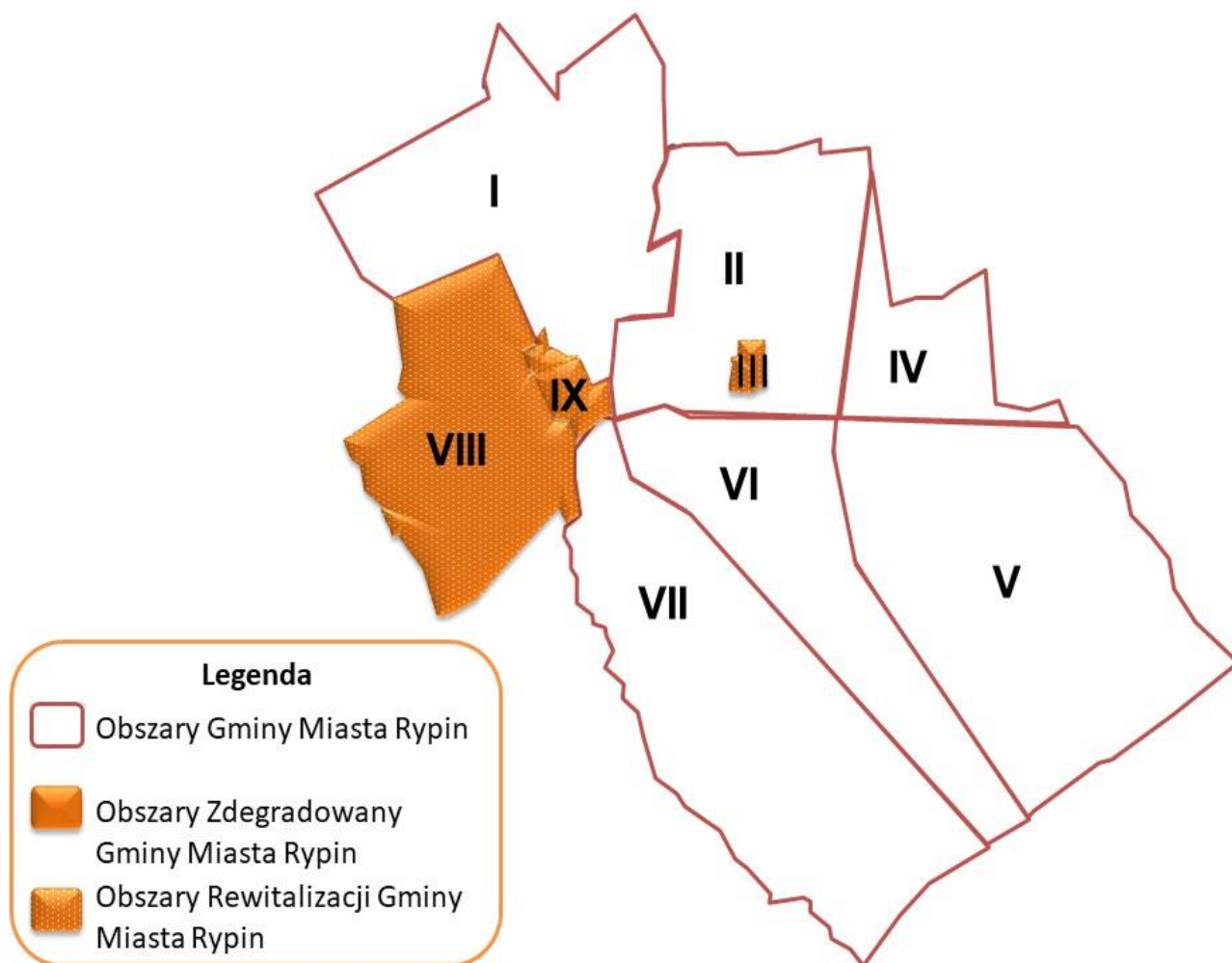
Obszar rewitalizacji to teren, który został wyłoniony spośród obszaru zdegradowanego, na którym istnieje potencjał, który zostanie wykorzystany podczas realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w dalszej części dokumentu.

Zgodnie z wytycznymi obszar rewitalizacji nie może zajmować więcej niż 20% powierzchni Gminy Miasta Rypin oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców.

Obszar rewitalizacji w przypadku gmin miejskich województwa kujawsko-pomorskiego powinien zostać wyłoniony z obszaru zdegradowanego. Na podstawie informacji zawartych w rozdziale czwartym, należy przejść do kolejnego kroku delimitacji pozwalającej na wyłonienie rewitalizowanych terenów, wynika to z faktu, że obszar zdegradowany nie mieści się w założonym maksimum (30% mieszkańców i 20% powierzchni, w przypadku obszaru zdegradowanego 17,22% ludności i 12,83 obszaru Miasta Rypin). Ze względu na brak przekroczeń liczby mieszkańców oraz powierzchni, cały obszar zdegradowany został uznany za obszar rewitalizacji Gminy Miasta Rypin.

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Rysunek 8. Obszar rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego Gminy Miasta Rypin

Źródło: Opracowanie własne

6. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji jest podstawą to wytypowania kluczowych przedsięwzięć odpowiadających na zdiagnozowanych poniżej problemów. Diagnoza zostanie podzielona na pięć obszarów, które odnosić tylko do terenu wyznaczonego na rysunku nr.11.

Przeprowadzona analiza miała charakter kompleksowy, ponieważ obejmowała wszystkie istotne sfery z punktu widzenia działań rewitalizacyjnych, tj.

- a) społeczną, która powinna zawierać pogłębione podejście do kwestii społecznych, głównie w zakresie: bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu kapitału społecznego;
- b) gospodarczą – w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
- c) środowiskową – w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, bądź stanu środowiska;
- d) przestrzenno-funkcjonalną – w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych;
- e) techniczną – w szczególności w zakresie stanu technicznego obiektów budowlanych.

Sfera społeczna

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Pomoc społeczna

Tabela 12. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Wyszczególnienie	Obszar III	Obszar VIII	Obszar IX	Gmina Miasta Rypin
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze				
Wartość wskaźnika	37,03%	21,99%	33,33%	12,44%

Na całym wyznaczonym obszarze rewitalizacji widoczne jest duże uzależnienie mieszkańców od pomocy społecznej, co świadczy o tym, że wiele osób i rodzin w tej części gminy zmaga się z tzw. niesamodzielnością ekonomiczną i ubóstwem. Szczególnie duże natężenie tej niekorzystnej sytuacji widoczne jest na obszarach III i IX, gdzie ze świadczeń pomocy społecznej korzysta ponad jedna trzecia ludności. Występowanie powyższych problemów skutkuje pogłębianiem się sytuacji kryzysowej zarówno wśród dorosłych, jak i młodzieży oraz może mieć wpływ na niskie wyniki osiągnięte na egzaminach zewnętrznych. Ważne jest też przekazywanie pozytywnych wzorów oraz postaw dzieciom i młodzieży, które wywodzą się z rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Edukacja

Tabela 13. Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym

Wyszczególnienie	Obszar III	Obszar VIII	Obszar IX	Gmina Miasta Rypin
Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym				
Wartość wskaźnika	72,22%	77,27%	80,00%	84,28%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych USC w Rypinie

Z diagnoz przeprowadzonych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji na terenie Gminy Miasta Rypin wynika, że nie wszystkie dzieci w wieku od 3-5 lat mają dostęp do oddziałów przedszkolnych zlokalizowanych na terenie Gminy. Brak kontaktu z rówieśnikami zwłaszcza na tak wczesnym etapie rozwoju młodych ludzi, jest inwestycją w przyszłe prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie. To właśnie te pierwsze etapy edukacji kształtują łatwość w zawieraniu relacji, ich brak może skutkować trudniejszą adaptacją dzieci w grupach. Wiek przedszkolny to idealny

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

moment za rozbudzenie chęci zdobywania nowej wiedzy oraz pasji związanej z aktywnością sportową, artystyczną czy też naukową. Brak miejsca w oddziałach przedszkolnych poza znaczącym oddziaływaniem na dzieci w wieku 3-5 lat wpływa niekorzystnie na wyniki osiągnięte na przez dzieci i młodzież na dalszych etapach edukacji. Z kolei poprzez utworzenie dodatkowego oddziału przedszkolnego matki będą miały szansę podjąć zatrudnienie lub otworzyć własną działalność. W przypadku kobiet, które zdecydowały się na macierzyństwo powrót do pracy jest utrudniony i nader często oznacza wypadnięcie z rynku pracy i przejście w stan bezrobocia długotrwałego.

Tabela 14. Analiza poziomu kształcenia na obszarze rewitalizacji

Wyszczególnienie	Obszar III	Obszar VIII	Obszar IX	Gmina Miasta Rypin
Obszar należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia				
Wartość wskaźnika	TAK	TAK	TAK	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE w Gdańsku

Cały obszar rewitalizacji po analizie wyników osiągniętych na sprawdzianie szóstoklasistów został zaliczony do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia. Z uwagi na zdiagnozowany problem niskiego poziomu kształcenia nieodzowna jest interwencja, która doprowadzi do zwiększenia efektywności oraz jakości kształcenia w szkołach Gminy Miasta Rypin poprzez wdrożenie nowoczesnych metod uczenia się, które przyczynią się do poprawy wyników osiągniętych na egzaminach zewnętrznych. Zaplanowane działania wpłyną pozytywnie na wzrost wyników nauczania osiągniętych przez uczniów w placówkach oświatowych na terenie gminy oraz wzrost aktywności społecznej na obszarach problemowych.

Bezrobocie

Tabela 15. Dane dot. osób bezrobotnych na obszarze rewitalizacji

Wyszczególnienie	Obszar III	Obszar VIII	Obszar IX	Gmina Miasta Rypin
Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze				
Wartość wskaźnika	19,61%	11,33%	14,59%	9,53%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych USC w Rypinie i PUP w Rypinie

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

Dane dotyczące bezrobocia na obszarze rewitalizacji wskazują, że problem aktywności zawodowej mieszkańców tego obszaru jest dość znaczący. Największy poziom bezrobocia zdiagnozowano na obszarze III, którego co piąty mieszkaniec w wieku produkcyjnym nie posiada zatrudnienia. Niewiele lepiej sytuacja prezentuje się w pozostałych obszarach. Taka sytuacja wymaga zdecydowanych i przemyślanych działań badających przyczynę tego stanu rzeczy. Brak możliwości znalezienia zatrudnienia powoduje powstanie negatywnych konsekwencji, wśród których można wyróżnić m.in. dezaktualizację doświadczeń zawodowych czy spadek poczucia własnej wartości. W miarę przedłużania się okresu pozostawania bez pracy problemy te nasilają się i rodzą takie zjawiska jak: ubóstwo, izolację, a także wycofywanie się z życia społecznego. Z tego powodu część działań rewitalizacyjnych o komponentie społecznym powinna być skierowana na podnoszenie kwalifikacji osób z grup defaworyzowanych.

Sfera gospodarcza

Sfera gospodarcza jest ważnym wykładnikiem poziomu życia mieszkańców, ponieważ ma wpływ przede wszystkim na zatrudnienie. Przeprowadzona analiza obejmuje głównie liczbę podmiotów gospodarczych funkcjonujących na obszarze rewitalizacji, ale też kondycję lokalnych przedsiębiorstw.

Tabela 16. Podmioty gospodarcze na obszarze rewitalizacji

Obszar	Liczba podmiotów gospodarczych	Liczba ludności	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców
III	20	975	2,05
VIII	52	896	5,80
IX	96	1038	9,25
Gmina	939	16894	5,56

Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym osiąga wartości mniej korzystne niż średnia dla całej gminy tylko na obszarze nr III. Niski stopień rozwoju lokalnej

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

przedsiębiorczości ma wpływ przede wszystkim na poziom bezrobocia oraz stopień uzależnienia mieszkańców od pomocy społecznej.

Sfera Środowiskowa

Na terenie Gminy Miasta Rypin, który został objęty rewitalizacją nie odnotowano zagrożeń związanych z przekroczeniem standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi bądź stanu środowiska.

Główne ciągi komunikacyjne przebiegające przez teren miasta są źródłem zanieczyszczenia powietrza. Natomiast w sezonie grzewczym zanieczyszczenie powietrza wzrasta – z uwagi na to, że w większości budynki mieszkalne ogrzewane są przede wszystkim w oparciu o węgiel.

Sfera techniczna oraz przestrzenno – funkcjonalna

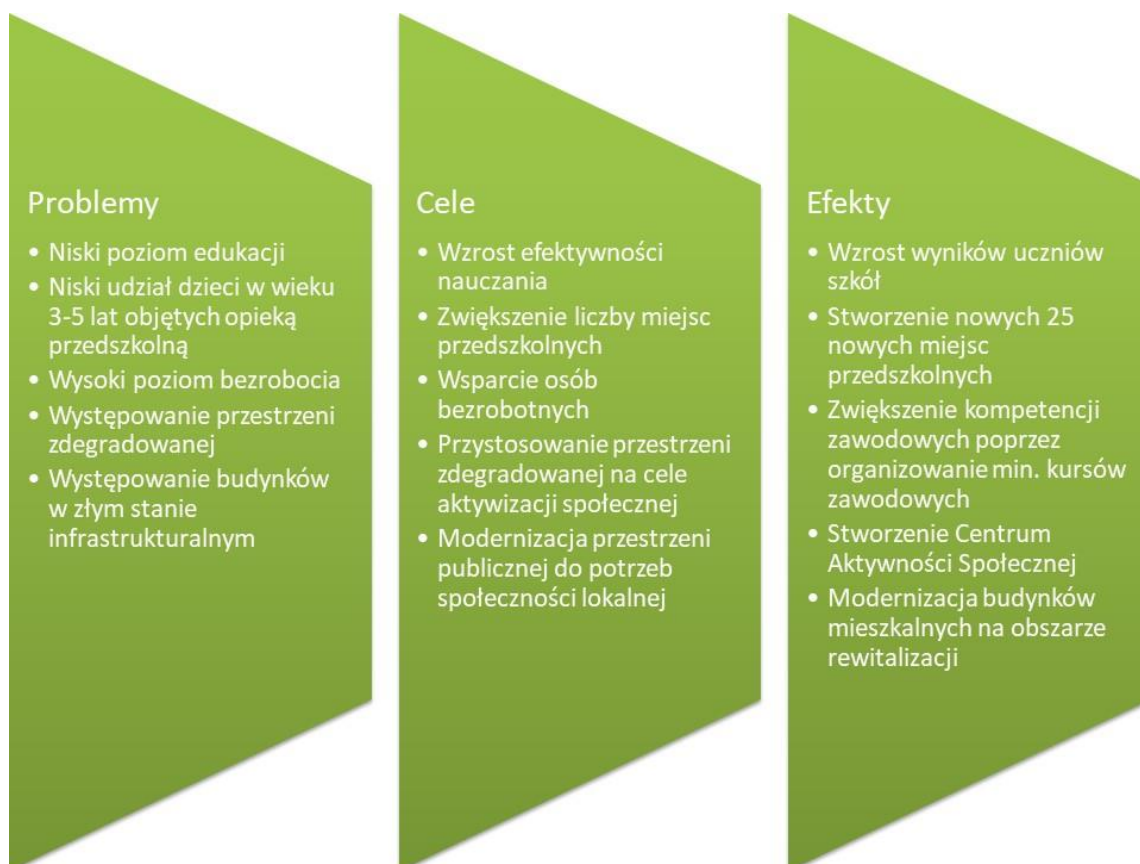
Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji zdiagnozowano problemy ze sfery technicznej oraz przestrzenno – funkcjonalnej, które mogą stanowić barierę w wyprowadzaniu obszaru ze stanu kryzysowego. Na obszarze III występują duża liczba budynków, budowli których stan konstrukcji ogranicza lub uniemożliwia ich użytkowanie względem ogółu tych obiektów danego obszaru. Spośród 25 budynków, aż w 15 istniejący stan techniczny powoduje, że są to budynki zagrożone. Natomiast na obszarach VIII i IX zidentyfikowano przestrzenie zdegradowane (VIII- powierzchnia zdegradowana 9,74 ha, całość obszaru 125 ha, IX- powierzchnia zdegradowana- 1,16 ha, całość obszaru 11,6 ha). Obecność w/w problemów technicznych wynika z braku źródeł finansowania tego typu przedsięwzięć. Jednak interwencja niwelująca zdiagnozowany problem jest konieczna, ponieważ niezadowolający stan budynków oraz przestrzeni na wyznaczonym obszarze wpływa niekorzystnie na całe otoczenie oraz spowolni proces rewitalizacji.

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

7. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Gmina Miasto Rypin przystępując do opracowania Programu Rewitalizacji obrała sobie za cel realizację zadań, które będą odpowiedzią na zdiagnozowane problemy. Zminimalizowanie, bądź też zwalczenie negatywnych zjawisk na obszarze zdegradowanym, jest kluczowym zadaniem, które stoi przed władzami oraz mieszkańcami obszarów rewitalizacji. Ta część programu rewitalizacji opisuje sytuację, w której znajdzie się Gmina, po przeprowadzeniu wszystkich działań rewitalizacyjnych do roku 2023, opisanych dokładniej w rozdziale 9. Głównym sferą, na którą ukierunkowane są działania jest sfera zagadnień społecznych. Zatem realizacja wszystkich zadań powinna przełożyć się na poprawę życia mieszkańców, nie tylko obszaru rewitalizacyjnego, ale całego terenu Miasta Rypin.

Rysunek 9. Ciąg logiczny realizacji założeń Programu Rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

Powyższy rysunek przedstawia ciąg logiczny realizacji założeń Programu Rewitalizacji na obszarach wybranych w rozdziale 5. Na obszarze rewitalizacji Gminy Miasta Rypin, zdefiniowano 5 głównych problemów, na podstawie których przeprowadzono proces delimitacji. Zasadniczą rolą Programu Rewitalizacji jest podjęcia takich działań (na rysunku cele), których realizacji pozwoli zmniejszyć lub zniwelować sytuację kryzysową, czyli osiągnąć planowane efekty.

Pierwszym ze zdiagnozowanych problemów jest niski poziom kształcenia, który został zdiagnozowany na podstawie porównania średnich wyników dla województwa i szkół podstawowych funkcjonujących na terenie Gminy Miasta Rypin. Celem Programu Rewitalizacji jest wzrost efektywności kształcenia, poprzez realizację projektów związanych z tworzeniem dodatkowych możliwości rozwoju pasji i zainteresowań dzieci i młodzieży oraz wyrównujących poziom kształcenia poprzez wzmocnienie kwalifikacji kadry pedagogicznej. W ten sposób realizując założenia opisane powyżej na terenie Gminy Miasta Rypin wzrośnie efektywność kształcenia dzieci i młodzieży, zwiększając tym samym ich szansę na kontynuowanie edukacji i zdobywanie jak najwyższych kwalifikacji zawodowych. Efektem pośrednim będzie propagowanie pozytywnych wzorców, które w obecnej sytuacji są zaburzone przez znaczną grupę osób bezrobotnych zamieszkujących obszar rewitalizacji Gminy Miasta Rypin.

Znaczącym zagadnieniem wpływającym na sytuację kryzysową na obszarze rewitalizacji Gminy Miasta Rypin jest niski odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych opieką przedszkolną. Taki stan rzeczy, wpływa negatywnie na powrót do aktywności zawodowej kobiet. Niewystarczająca liczba miejsc w obiektach przedszkolnych jest barierą dla aktywizacji zawodowej mieszkańców Gminy Miasta Rypin. W ramach rewitalizacji powstaną nowe miejsca przedszkolne zwiększając szanse na zatrudnienie.

Kolejnym problemem, na który musi odpowiedzieć Program Rewitalizacji jest wysoki poziom bezrobocia. Jedną z przyczyn bezrobocia została wskazana powyżej, problem ten zostanie zniwelowany przy realizacji projektów zwiększających liczbę miejsc przedszkolnych o 25. Ponadto w ramach pomocy osobom bezrobotnym stworzenie warunków pozwalających na powrót do aktywizacji zawodowej. W efekcie na terenie

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

Gminy Miasta Rypin nastąpi spadek liczby osób bezrobotnych, a tym samym poprawie ulegnie sytuacja gospodarcza w skali lokalnej.

Występowanie infrastruktury, która niszczeje, posiada potencjał, a mimo wszystko nie jest wykorzystywana w celach rozwojowych Miasta, stanowi poważny problem, który w efekcie działań rewitalizacyjnych zostanie rozwiązany. Zmodernizowanie przestrzeni budynku Domu Kultury „Katolik” oraz budynku „Zgoda” na cele aktywizacji społecznych będzie miała znaczący wpływ na kształtowanie się przyszłego rozwoju całego Miasta. W efekcie realizacji projektów na wymienionych przestrzeniach, na terenie obszaru rewitalizacji zrośnie aktywność społeczna w postaci zwiększenia liczby organizacji pozarządowych, których zadaniem będzie kształtowanie pozytywnych postaw społecznych zwłaszcza dla dzieci i młodzieży oraz wypracowanie mechanizmów samopomocy.

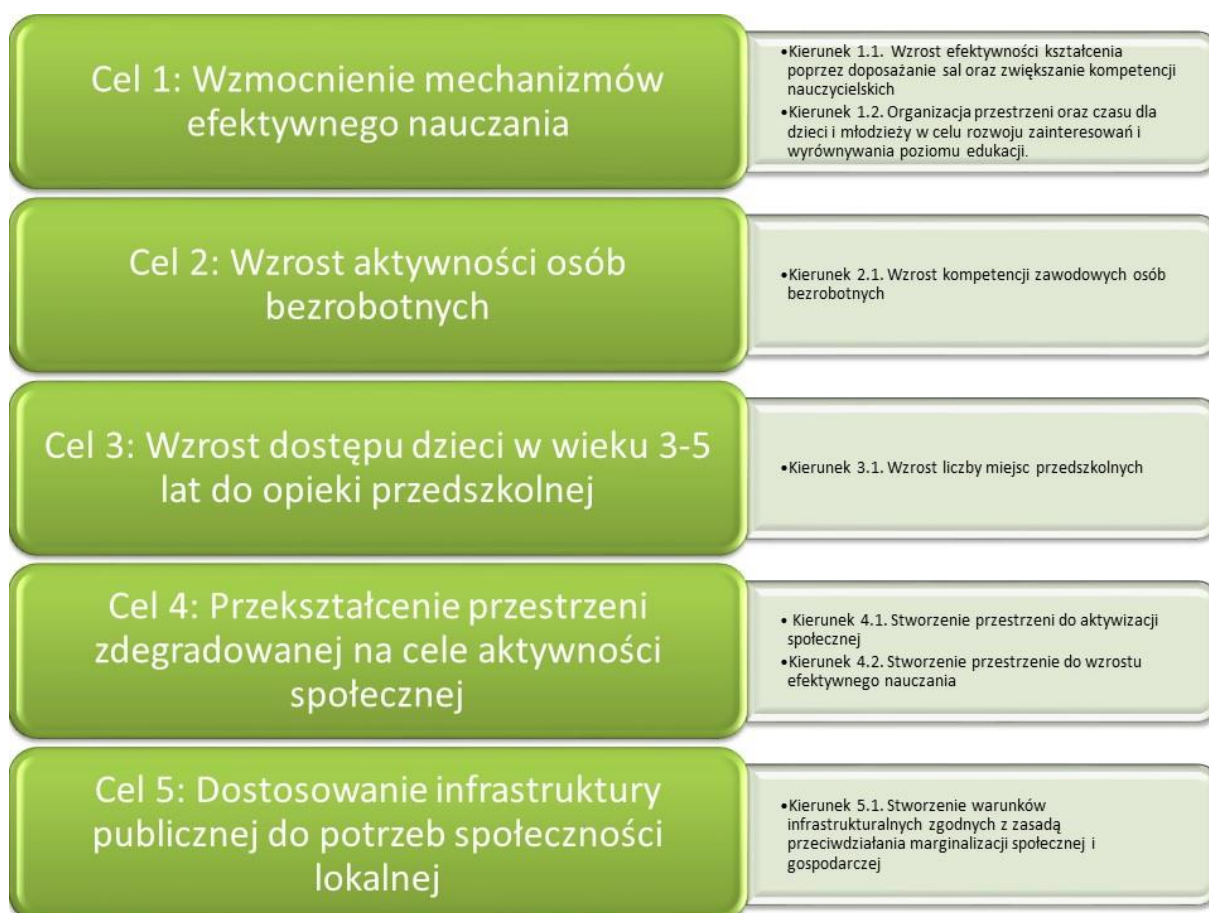
Ostatnim ze zdiagnozowanym problemów jest występowanie budynków, których stan budowli nie pozwala na swobodne korzystanie. Taka sytuacja wpływa znacząco na osoby z grup defaworyzowanych, które żyjąc w takim otoczeniu zapadają w marazm społecznych, tworzą negatywne wzorce, nie angażują się społecznie, pozostają długotrwale bezrobotne, dając przykład młodszemu pokoleniu. Działania rewitalizacji w zakresie oddziaływania tego problemu, przyczynią się do aktywizacji osób z obszarów rewitalizacji oraz korygowaniu negatywnych postaw społecznych powielanych przez kolejne pokolenia.

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

8. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk

Cele rewitalizacji są kluczową kwestią podczas realizacji zadań mających na celu osiągnąć założenia wizji obszaru po przeprowadzeniu realizacji całego procesu rewitalizacyjnego. Zadaniem niniejszego rozdziału jest wytyczenie ścieżki, bazującej na celach, która będzie kluczowa przy osiągnięciu zakładanych efektów Programu Rewitalizacji. Przy określaniu głównych punktów odniesienia niniejszego dokumentu uwzględniono główne założenie rewitalizacji, czyli zwalczanie negatywnych zjawisk pochodzących zwłaszcza ze sfery społecznej, ale również gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Rysunek 10. Cele Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin w latach 2016-2023

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 17. Lista wskaźników, które zostaną osiągnięte po zrealizowaniu Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023

Wyszczególnienie	Rok Bazowy	Rok docelowy (2023)
------------------	------------	---------------------

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Liczba zmodernizowanych budynków	0	1
- Wyremontowane budynki mieszkalne na obszarach miejskich;	0	1
Liczba wspartych zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	0	1
-Liczba osób korzystających z wyremontowanych budynków mieszkalnych na obszarach rewitalizacji	0	40
- Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich	0	1
Liczba wspartych zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach		1
Powierzchnia objętych obszarów rewitalizacją	0	: 800m ²
-Liczba osób korzystających z wybudowanej/ Wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich	0	750
Wskaźniki rezultatu (SZOOP): Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	0	120
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna: 30	0	30
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna: Wskaźniki produktu (SZOOP)	0	30
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna: 30;	0	30
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem	0	70

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu		
-Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu:	0	2
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie:	0	200
- Liczba dzieci zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym korzystających ze świetlic środowiskowych/ Klubów młodzieżowych	0	120
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	0	70
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna	0	30
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	0	3
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie:	0	200
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	0	1200
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek	0	70
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących prac po opuszczeniu programu	0	150
Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	0	2
Liczba miejsc wychowanie przedszkolnego dofinansowanych w programie	0	25

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

- Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej	0	25
Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych lub doposażonych w ramach programu w sprzęt niezbędny do pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz uczniami młodszymi:	0	1
Liczba nauczycieli objętych wsparciem w zakresie uzyskiwania/podnoszenia kwalifikacji w zakresie doradztwa zawodowego	0	1
Liczba uczniów zagrożonych przedwczesnym opuszczeniem systemu oświaty objętych wsparciem w programie	0	5
Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie	0	1
Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	0	1
Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie;	0	230
Liczba nauczycieli objętych wsparciem w zakresie TIP w programie	0	10
Wskaźniki rezultatu (SZOOP): - Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu: 270;		
- Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	0	10

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

-Liczba uczniów, którzy podnieśli, nabyli lub uzupełnili umiejętności praktyczne po opuszczeniu programu:	0	70
Liczba nauczycieli, którzy uzyskali/ podnieśli kwalifikacje w zakresie doradztwa zawodowego	0	10
Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych	0	1
- Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	0	1
- Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu	0	10
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	0	70
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	0	70
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	0	70
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących prac po opuszczeniu programu	0	150
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	0	3
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie:	0	200
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po	0	70

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)		
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	0	70
- Liczba dzieci zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym korzystających ze świetlic środowiskowych/Klubów młodzieżowych:	0	120
Stosunek bezrobotnych do ludności w wieku produkcyjnym	9,53%	8,91%
Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3 - 5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym;	84,3%	89,2
Niski poziom edukacji	Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty poniżej średniej wojewódzkiej	Ze względu na zmiany w systemie oświaty, prognozuje się wzrost kształcenia i ponadprzeciętne wyniki planowanych egzaminów kończących szkołę podstawową
Udział przestrzeni zdegradowanej w przestrzeni ogółem	0,99	0,00
Liczba budynków, budowli których stan konstrukcji ogranicza lub uniemożliwia ich użytkowanie względem ogółu tych obiektów danego obszaru	10,99	10,61

Źródło: Opracowanie własne

9. Lista planowanych inwestycji/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały stosownie wyselekcjonowane, aby być odpowiedzią na skumulowanie się negatywnych zjawisk zdiagnozowanych w rozdziale **6. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.** W zgodzie z Zasadami Programowania należy dokonać podziału przedsięwzięć rewitalizacyjnych na główne oraz uzupełniające. Jako przedsięwzięcia główne zakwalifikowane wszelkie działania, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa i nie rozwiąże się zdiagnozowanych sytuacji problemowych. W pozostałych przedsięwzięciach, czyli uzupełniających rodzajach przedsięwzięć rewitalizacyjnych należy wskazać obszary tematycznie, zagadnienia istotne z punktu widzenia potrzeb obszaru rewitalizacji.

Każdy z projektów rewitalizacyjnych powinien zostać dokładnie opisany oraz przypisany do konkretnego obszaru działania tj. sfery społecznej, sfery gospodarczej, sfery przestrzenno-funkcjonalnej, sfery technicznej oraz sfery środowiskowej.

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Tabela 18. Lista projektów podstawowych przewidzianych do realizacji dla Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Opis projektu							
		Projekt	Typ projektu	Podmioty realizujące projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowadzania danego projektu)	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Obszar rewitalizacji: SOŁECTWO	CEL REWITALIZACJI: Ożywienie społeczno-gospodarcze gminy Zławieś Wielka								
XI IIIA III :C1025q0	1.Aktywizacja społeczno-gospodarcza		społeczny	Gmina Miasta Rypin	Celem projektu jest szeroko pojęta aktywizacja społeczno-zawodowa. Planowane działania obejmują: trening kompetencji/umiejętności społecznych, poradnictwo specjalistyczne, indywidualne porady psychologiczne , pracę socjalną, terapię rodzinną lub psychologiczną lub psychospołeczną dla rodzin lub osób z obszaru rewitalizacji, szkolenia, kursy zawodowe, doradztwo zawodowe	Obszary: II, VIII, IX	950 000,00	Wskaźniki rezultatu (SZOOP): Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu: 120; Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących prac po opuszczeniu programu: 150; Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi	Ankiety monitorujące / dane własne

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

								na własny rachunek): 70 Wskaźniki produktu (SZOOP): - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 200; Liczba osób z niepełnosprawnościami i objętych wsparciem w programie: 3	
Obszary: III, VIII, IX	2.Świetlice środowiskowe		społeczny	Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Razem dla przyszłości”	Stworzenie placówki w celu prowadzenia działalności opiekuńczo-wychowawczej o charakterze profilaktycznym i resocjalizacyjnym. Działalność placówki obejmuje: zadania edukacyjne: pomoc w nauce, zajęcia plastyczne, zajęcia informatyczne, rozwój zainteresowań, działania profilaktyczne: ćwiczenie asertywności, radzenie sobie w sytuacjach trudnych, realizowanie programów profilaktycznych, promowanie zdrowego trybu życia, działania wychowawcze nauka savoir vivre,	Obszar: III, VIII, IX	300 000,00	Wskaźniki rezultatu (SZOOP): - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna: 30; Wskaźniki produktu (SZOOP) - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 70 Wskaźniki (LSR): - Liczba dzieci zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym korzystających ze świetlic środowiskowych/ Klubów młodzieżowych: 120.	Dane własne/ankieta monitorująca

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

					nauka współpracy w grupie, działania opiekuńcze i współpraca z rodzicami, opiekunami, instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży : dożywianie, działania organizujące czas wolny.				
Obszary: III, VIII, IX	3. Centrum Wsparcia NGO na terenie powiatu rypińskiego		Społeczny	Gmina Miasta Rypin	Projekt mam na zadanie wzmocnienia sektora pozarządowego i sektora obywatelskiego oraz wspieranie aktywności obywateli w działaniach na rzecz dobra obywateli w działaniach na rzecz dobra wspólnego i poprawy jakości życia mieszkańców społeczności lokalnej. Zadania: stworzenie warunków, do działania organizacji, podnoszenie profesjonalizmu organizacji, podnoszenie profesjonalizmu organizacji, podnoszenie skuteczności organizacji zdobywania funduszy. Projekt ściśle jest związany z rewitalizacją Domu Kultury .	Obszar: III, VIII, IX	150 000,00	Wskaźniki rezultatu (SZOOP): - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna: 30; Wskaźniki produktu (SZOOP) - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 70 Wskaźniki (LSR): - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu: 70.	Dane własne/ankiet a monitorująca

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Obszar: III, VIII, IX	4. Młodzieżowy klub środowiskowy		Społeczny	Gmina Miasta Rypin	<p>Celem projektu jest stworzenie warunków, aby młodzież do 18 roku życia lub do zakończenia realizacji obowiązku szkolnego uzyskiwała wieloaspektowe wsparcie. Realizowane będą działania: edukacyjne, integracyjne, profilaktyczne, integracyjne, profilaktyczne, artystyczno-kulturalne. Realizacja projektu przyczyni się do zapewnienia bezpieczeństwa formy spędzania czasu wolnego, rozwoju talentów i zainteresowań, kształtowania umiejętności w zakresie pełnienia ról społecznych, rozwoju zdolności interpersonalnych i postaw prospołecznych, pomoc w odkryciu potencjału i predyspozycji, wzmocnienie procesu edukacyjnego przez pomoc w nauce i przezwyciężaniu trudności szkolnych, wzmocnienie poczucia własnej wartości i dostarczenie</p>	Obszar: III, VIII, IX	450 000,00	<p>Wskaźniki rezultatu (SZOOP):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna: 30; <p>Wskaźniki produktu (SZOOP)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 70 <p>Wskaźniki (LSR):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu: 70. 	Dane własne/ankiet a monitorująca
-----------------------	----------------------------------	--	-----------	--------------------	--	-----------------------	------------	--	-----------------------------------

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

					pozytywnych wzorców zachowań.				
Obszar: III, VIII, IX	5. Szkoła jutra		społeczny	Powiat rypiński/ Gmina Miast Rypin	<p>Celem głównym projektu jest poprawa efektywności i jakości kształcenia. Głównymi rezultatami projektu będzie wzrost kompetencji dzieci i młodzieży z terenów Gminy Miasta Rypin. Działania będą skupiały się na zmniejszeniu trudności w opanowywaniu wiadomości i umiejętności. Projekt wpłynie również pozytywnie na zmniejszenie ryzyka wcześniejszego opuszczania systemu oświaty. Ponadto projekt będzie skierowany do kadry pedagogicznej podnoszą kwalifikację i kompetencje w zakresie indywidualnej pracy z uczniem, wprowadzaniu nowoczesnych form edukacji bazujących na edukacji i TIK, zakup pomocy do prowadzenia zajęć specjalistycznych oraz pracowni matematyczno-</p>	Obszar: III, VIII, IX	3 100 000,00	<p>Wskaźniki rezultatu (SZOOP):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu: 270; - Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu: 10; - Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych: 1; Liczba szkół, w których pracowni przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych: 1; Liczba nauczycieli, którzy uzyskali/ podnieśli kwalifikacje w zakresie doradztwa zawodowego: 10 - Liczba uczniów, którzy podnieśli, nabyli lub uzupełnili umiejętności praktyczne po 	Dane własne/ankieta monitorująca

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

				<p>przyrodniczych. Zakres projektu pozwoli na realizację głównego celu, którym jest podniesienie efektywności kształcenia. Dla zapewnienia efektywnego wykorzystania technologii. Projekt o zasięgu powiatowym obejmie również uczniów z terenów rewitalizacji.</p>			<p>opuszczeniu programu: 70; Wskaźniki produktu (SZOOP): - Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie: 10; Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie: 230; Liczba nauczycieli objętych wsparciem w zakresie TIP w programie: 10; Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych: 1; Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały wyposażone w programie: 1; Liczba uczniów zagrożonych przedwczesnym opuszczeniem systemu oświaty objętych wsparciem w programie: 5; Liczba nauczycieli objętych wsparciem w zakresie uzyskiwania/podnoszenia kwalifikacji w</p>	
--	--	--	--	---	--	--	---	--

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

								zakresie doradztwa zawodowego: 1; Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych lub doposażonych w ramach programu w sprzęt niezbędny do pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz uczniami młodszymi: 1	
Obszar: III, VIII, IX	6.Przedszkole Jutra – II etap		społeczny	Gmina Miasta Rypin	Wzrost jakości świadczonych usług edukacyjnych w zakresie wychowania przedszkolnego w Rypinie poprzez zwiększenie o 25 miejsc przedszkolnych i rozszerzenie oferty przedszkola w okresie 2017-2018	Obszar: III, VIII, IX	310 000,00	Wskaźniki rezultatu (SZOOP): -Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu: 2; Wskaźniki produktu (SZOOP): - Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej: 25; Liczba miejsc wychowanie przedszkolnego dofinansowanych w programie: 25; Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie:2	Dane własne/ankieta monitorująca
Obszar VIII	7.Centrum Aktywności Społecznej w		Infrastrukturalny	Gmina Miasto Rypin	Rewitalizacja dawnego budynku domu kultury „Katolika” i zmiana jego	Obszar VIII	4 000 000,00	Wskaźniki produktu (SZOOP)	Protokół zdawczo-odbiorczy

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

	Rypinie – rewitalizacji rypińskiego Domu Kultury tzw. „Katolik:				<p>przeznaczenia do realizacji projektów miękkich w ramach Centrum Aktywności Społecznej. Powstała infrastruktura będzie służyła zadaniom z zakresu prowadzenia działalności na rzecz organizacji pozarządowych. Nowa infrastruktura pozwoli na stworzenie instytucji, która będzie wspierała organizacje i pomagała im w codziennych działaniach poprzez np. udostępnienie miejsc na spotkania, szkolenia, porady prawny lub księgowo, pomoc w zdobywaniu środków finansowych. Modernizacja obiektu i zmiana jego przeznaczenia jest odpowiedzią na oddolne inicjatywy lokalnych organizacji pozarządowych, zgłaszających potrzebę wsparcia w postaci lokalu do spotkań, szkoleń czy porad specjalistów. Potrzeba wynika również z obserwacji powstawania i rozwoju trzeciego sektora. Połączenie nowej infrastruktury wraz z</p>			<p>- Budynek publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich: 1; Liczba wspartych zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1; Powierzchnia objętych obszarów rewitalizacją: 800m² Wskaźniki rezultatu (SZOOP) -Liczba osób korzystających z wybudowanej/ Wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich: 750</p>	
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

					usługami doradczymi znacząco wpłyną na rozwój organizacji NGO's na terenie Gminy Miasta Rypin.				
Obszar: III	8. Rewitalizacja budynku mieszkalnego przy Nowe Osiedle 18		Infrastrukturalny	Gmina Miasta Rypin	Celem Projektu jest przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i gospodarczej mieszkańców Gminy Miasta Rypin, a w szczególności mieszkańców obszaru objętego programem rewitalizacji. Projekt jest ściśle powiązany z działaniami aktywizującymi mieszkańców przyczyniając się do przeciwdziałania się zjawiska marginalizacji mieszkańców budynku.	Obszar: III	500 000,00	Wskaźniki produktu (SZOOP) - Wyremontowane budynki mieszkalne na obszarach miejskich: 1; Liczba wspartych zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach: 1; Wskaźniki rezultatu (SZOOP) -Liczba osób korzystających z wyremontowanych budynków mieszkalnych na obszarach rewitalizacji:: 40	Protokół zdawczo-odbiorczy
Obszar: IX	9. Rewitalizacja budynku "Zgoda"		Infrastrukturalny	Gmina Miasta Rypin	Działanie ma na celu poprawę warunków życia mieszkańców budynku . Aktywizacja mieszkańców będzie odbywała się poprzez angażowanie ich w projekcie z zakresu edukacji, aktywizacji zawodowej, działalność świetlic środowiskowych, klubów młodzieżowych czy wsparcia dla osób z grup defaworyzowanych.	Obszar IX	3 000 000,00	Liczba zmodernizowanych budynków: 1;	Protokół zdawczo-odbiorczy

Źródło: Opracowanie własne

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Tabela 19. Lista przedsięwzięć uzupełniających dla Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Lp.	Typ przedsięwzięcia	Uzupełniające przedsięwzięcie rewitalizacyjne
1	2	3	4
Kierunek działań:			
Obszar: III, VIII, IX	1	Społeczny	Celem projektu jest stworzenie warunków przyjaznych osobom starszym, oferujących propozycje organizacji czasu wolnego, integrację międzypokoleniową i edukację, co wpływa na niedostateczne zaangażowanie się osób starszych w działania mające na celu ich wielopłaszczyznową aktywizację i podejmowanie szeregu działań zmierzających do poprawy jakości ich życia. Celem projektu jest upowszechnienie inicjatyw edukacyjnych, aktywizację intelektualną, psychiczną i społeczną, poszerzenie wiedzy i umiejętności, aktywizację na rzecz lokalnego środowiska, podtrzymywanie więzi społecznych i komunikacji międzyludzkiej, umożliwienie prowadzenie aktywnego trybu życia, rozwijanie zainteresowań, adaptacja do zmieniających się warunków rzeczywistości, a tym samym poprawy jakości życia. Prowadzone będą działania edukacyjne, kulturalne, społeczne, opiekuńcze, muzyczne i sportowe pozwalające na spędzenie czasu ciekawie i aktywnie. Aktywność umożliwi zaspokojenie potrzeb społecznych, daje poczucie satysfakcji, zaangażowanie w życiu społecznym. Brak aktywności w tej grupie beneficjentów może spowodować samotność, izolację społeczną, postępującą niesprawność, a nawet przedwczesną umieralność wśród osób starszych. Projekt przeciwdziała marginalizacji i włączeniu tej grupy społecznej, a jego działania pozytywnie wpłyną na proces pomyślnego starzenia się
Obszar VIII	2	Infrastrukturalny	Celem projektu jest rewitalizacja środowiska miejskiego poprzez rozwój terenów zieleni w Rypinie i przyczyni się do zahamowania spadków powierzchni terenów zieleni w miastach. Obecnie teren ten jest bardzo zaniedbany i wymaga uporządkowania i zagospodarowania przywrócenia mu funkcji społecznych. Projekt wpłynie również na poprawę zanieczyszczeń powietrza, co jest bardzo istotne, gdyż w Rypinie odnotwane zostały przekroczenia dopuszczalnych stężeń. Dzięki projektowi mieszkańcy otrzymają do przestrzeni do aktywnego wypoczynku. Powstaną miejsca spotkań i integracji na obszarze rewitalizacji, na których będzie można realizować szereg projektów aktywizujących i integrujących mieszkańców do aktywnego sposobu życia.
Obszar IX	3	Infrastrukturalny	Stworzenie filii Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej ukierunkowanej na działania edukacyjne m.in. dzieci młodzież przybliżającej historię "małej ojczyzny". Żywe lekcje historii, wystawy multimedialne przybliżające historię, kulturę różnych narodowości żyjących na terenie powiatu rypińskiego. Nowa infrastruktura umożliwi, wraz z programami edukacyjnymi lepsze poznanie historii "mozaiki narodowościowej" mieszkającej w Rypinie, pozwoli na poznanie innych kultur. Będzie to miejsce spotkań, konsultacji, działań edukacyjnych i debat społecznych. Będą tam organizowane spotkania o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym. Projekt powiązany z działaniami grantowymi Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu.

Źródło: Opracowanie własne

10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszu na obszarze objętym RP

Komplementarność projektów została zapewniona już na etapie planowania oraz konsultowania Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023. Wszystkie opisane w poprzednim rozdziale działania mają działać w sposób komplementarny, oznacza to, że ich realizacja w pełni wpływać będzie na zminimalizowanie, bądź zniweluje negatywne oddziaływania zdiagnozowane na terenie Miasta. Wybór poszczególnych projektów rewitalizacyjnych polegał głównie na zapewnieniu jak maksymalizacji efektów przy minimalizacji działań. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne wymienione w poprzednim rozdziale, zarówno te z listy podstawowej jak i uzupełniającej, poza swoim wydźwiękiem infrastrukturalnym mają dobrze zaplanowane działanie ukierunkowane na pobudzenie mieszkańców Gminy.

Pomimo faktu, że zaplanowane do realizacji przedsięwzięcia zlokalizowane są w różnych częściach obszaru rewitalizacji Gminy Miasta Rypin, to ich działanie wpływa na wszystkich mieszkańców Gminy. Wzmocnienie wsparcia dla rozwoju aktywności społecznej, synergia działań organizacji pozarządowych z wykorzystaniem, potencjału modernizowanego obszaru mimo pozornego zdekoncentrowania podejmowanych działań, zgodnie z zasadą synergii w pełni będą oddziaływać na problemy zdiagnozowane na obszarze całej Gminy. Schemat wzajemnego oddziaływania na siebie poszczególnych projektów został zaprezentowany na poniższym rysunku.

- **Komplementarność przestrzenna**

Aspekt procesu rewitalizacji dotyczący tego zagadnienia został zapewniony na etapie wyznaczania obszarów rewitalizacji, terenów na których realizowane będą przedsięwzięcia rewitalizacyjne. To właśnie wtedy, przy zachowaniu zasady delimitacji wyznaczono obszary, na których podejmowane działania cechują się efektywnością w sensie Pareto. Promieniowanie pozytywnego oddziaływania w wybranych punktach

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

wpływie na poprawę warunków życia mieszkańców (zwłaszcza w zakresie sfery społecznej) całego obszaru administracyjnego Gminy.

- **Komplementarność problemowa**

Wybór projektów rewitalizacyjnych został przeprowadzony z zachowaniem szczególnej ostrożności, w oparciu o diagnozę obszarów rewitalizacji Gminy Miasta Rypin (z uwzględnieniem sfery społecznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz gospodarczej). Działania, które w ramach niniejszego dokumentu zostaną zrealizowane na terenie Gminy Miasta Rypin mają na celu zminimalizowanie bądź zniwelowanie istniejących problemów, z którymi borykają się mieszkańcy Gminy.

- **Komplementarność proceduralno-instytucjonalna**

Zgodność z zasadą komplementarności proceduralno-instytucjonalnej została szerzej opisana w *rozdziale 13. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji*. Całość przebiegu procesu realizacji założeń niniejszego programu będzie nadzorowana przez specjalnie do tego powołany zespół ds. realizacji programu rewitalizacji. Zespół zostanie stworzony, aby zapewnić pełną partycypację wszystkich ostatecznych beneficjentów Programu, w trakcie jego realizacji jego założeń.

- **Komplementarność międzyokresowa**

Na terenie Gminy Miasta Rypin, z uwagi na jej charakter miejski, w perspektywie 2007 – 2013 były prowadzone działania rewitalizacyjne ze środków RPO. W ramach projektów rewitalizacyjnych realizowano następujące przedsięwzięcia:

Tytuł projektu	Zakres projektu	Źródło
Rewitalizacja Obszaru przy ul. Nowe Osiedle - I etap	Przedmiotem Projektu pn. "Rewitalizacja Obszaru przy ul. Nowe Osiedle - I etap" była rewitalizacja obszaru przy ul. Nowe Osiedle w Rypinie. Projekt obejmował rewitalizację budynków nr 6, 7, 16 i 17 położonych przy ul.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2007 – 2013 Oś priorytetowa 7. Wspieranie przemian w miastach i obszarach

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

	Nowe Osiedle. Społecznego Sp. z o.o. Projekt został zrealizowany w latach 2011-2013.	wymagających odnowy, Działanie 7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast
Budowa nowego Centrum Rypina	W ramach projektu pod nazwą „Budowa nowego centrum Rypina” rozebrane zostały drogi oraz stara fontanna, w celu zbudowania kanalizacji deszczowej. Wygospodarowany został teren na miejsca parkingowe, przebudowane zostały chodniki prowadzące z Nowego Rynku na ulice: Mławską i Warszawską. Na placu wymieniona została nawierzchnia. Pojawiły się także elementy z naturalnego kamienia. W centrum placu umieszczona została wieża zegarowa. Plac został oświetlony nowymi latarniami. Posadzone zostały także nowe drzewa i krzewy. Projekt został zrealizowany w latach 2007-2012.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2007 – 2013 Oś priorytetowa 7. Wspieranie przemian w miastach i obszarach wymagających odnowy, Działanie 7.1 Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast

- **Komplementarność finansowa**

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Dokładne zastosowanie zasady komplementarności finansowej zostały zaprezentowane w rozdziale 12. *Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.* W fazie planowania finansowania projektów rewitalizacyjnych uwzględniono możliwość skorzystania głównie z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Finansowanie zostało dobrane w taki sposób, aby jak najefektywniej (według kryterium finansowego) zrealizować cele Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023.

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

**11. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców
w procesie rewitalizacji**

Program Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023 został współtworzony przez beneficjentów rewitalizacji, którymi są mieszkańcy Gminy, inwestorzy, przedsiębiorcy, organizacje społeczne, koła zainteresowań. Zadania związane z partycypacją społeczną obejmowały m.in. organizowanie spotkań, ankiet, akcji informacyjnych oraz edukacyjnych szerzej opisanych poniżej. Skumulowanie działań z wykorzystaniem różnych technik i narzędzi aktywizacji oraz włączenia społecznego w działania rewitalizacyjne przełożyło się na jak najszerszy proces konsultowania programu i jego założeń z beneficjentami programu.

Interesariuszami rewitalizacji są mieszkańcy obszaru rewitalizacji, właściciele, użytkownicy wieczysti nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą, społeczną, jednostki samorządu terytorialnego, organy władzy publicznej.

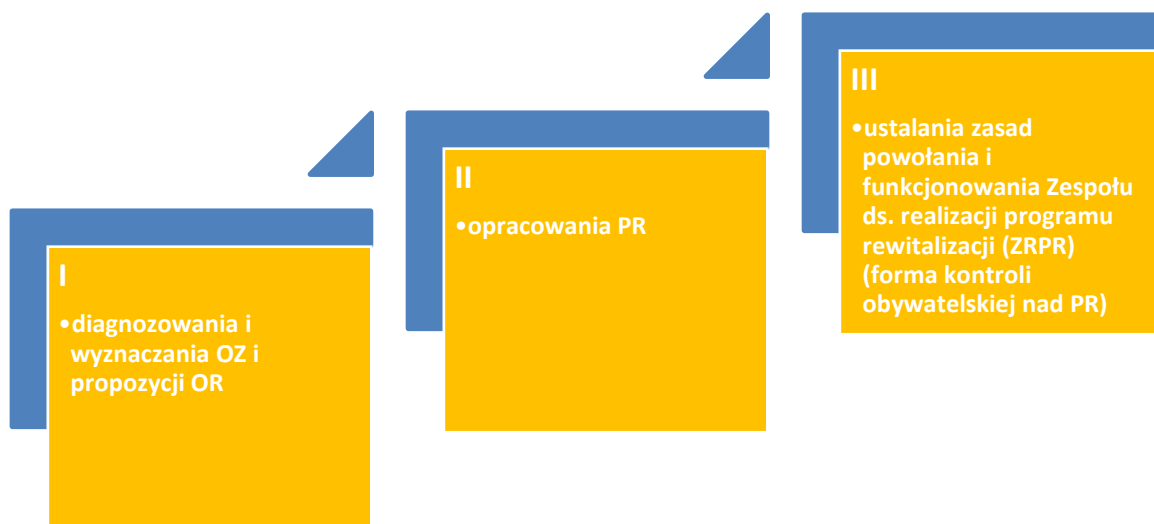
W celu rzetelnego rozpoczęcia prac nad Programem Rewitalizacji Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023 władze Gminy powołały do życia Zespół ds. Opracowania Programu Rewitalizacji, w skład którego weszli pracownicy Urzędu Miasta w Rypinie oraz firmy zewnętrznej opracowującej program.

Opracowania Programu Rewitalizacji, w którego kompetencje wchodziło nadzorowanie przebiegu partycypacji społecznej. Został on powołany Zarządzeniem Burmistrza Gminy Miasta Rypin. Poza powołaniem zespołu, władze na stronie internetowej Gminy stworzyły podstronę, która była kompendium wiedzy dla potencjalnych beneficjentów programu na temat samej rewitalizacji oraz przebiegu prac nad niniejszym dokumentem. Podobne narzędzie informacyjne zostało udostępnione na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Miasta Rypin. Aktywność edukacyjna związana z uświadamianiem społeczności lokalnej na temat przebiegu prac rewitalizacyjnych nie ograniczała się tylko do sfery wirtualnej. W gmachu Urzędu Miasta oraz głównych punktach Gminy zamieszczono plakaty informacyjne informujące o procesie rewitalizacji.

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

Partycypacja społeczna była realizowana na trzech głównych płaszczyznach tematycznych:

Schemat 1. Etapy partycypacji społecznej w ramach opracowania programu rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Sam proces konsultacji społecznych był poddawany cyklicznym ewaluacjom w celu korygowania i skoncentrowania działań i zakresu form promocyjnych partycypacji społecznej. Na każdym z etapów prac mieszkańcy mieli możliwość zapoznania się z niniejszym dokumentem.

Partycypacja społeczna podczas głównych etapów pracy nad PR obejmowała:

1. Diagnozowanie i wyznaczanie OZ i propozycji OR – na tym etapie partycypacja społeczna nastąpiła przez upublicznienie (w wersji elektronicznej na WWW gminy i w postaci wydruku w UM) wstępnej diagnozy społecznej ww. obszarów (w tym z omówieniem problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych, potencjału, wyników analizy wskaźnikowej, etc.), uzasadnienie wyznaczonego OZ i OR i ich wizualizację. Następnie przez 21 dni zbierano uwagi pochodzące od grup interesariuszy. Następnie zebrane dane zostały przeanalizowane i uwzględnione podczas prac nad Programem. Partycypacją społeczną były objęte na tym etapie wszystkie grupy interesariuszy. Przeprowadzono:
 - ankietę bezpośrednią (papierową),

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

- 1 wywiad grupowy pogłębiony (fokus) połączony z warsztatami roboczymi,
 - dodatkowo w trakcie ww. badań, na tym etapie, były ustalane potrzeby grup interesariuszy w zakresie projektów/działań do realizacji na OR, a także problemy, z którymi spotykają się interesariusze.
2. Ustalenie zasad powołania i funkcjonowania Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji (forma kontroli obywatelskiej nad PR) – na tym etapie za pomocą badań ankietowych (ankieta papierowa, ankieta w formie elektronicznej) skonsultowano propozycje dotyczące m.in. grup społecznych, jakie mają wejść w skład Zespołu, długość jego kadencji, czy też liczbę jego członków. Następnie przez 21 dni zbierano uwagi pochodzące od grup interesariuszy. Partycypacją społeczną były objęte na tym etapie wszystkie grupy interesariuszy.
 3. Opracowanie PR (programowanie) – upubliczniono (w takiej formie, jak na etapie I) prezentację wstępnej wersji PR, następnie przez 21 dni zbierano uwagi/sugestie od wszystkich grup interesariuszy.

W pierwszej fazie opracowania dokumentu, tj. obejmującego diagnozę oraz wyznaczenie obszaru zdegradowanego wraz z obszarem rewitalizacji zorganizowano w dniu 13.09.2016 r. spotkanie prezentujące wstępne wyniki badań, na które stawili się zaproszeni mieszkańcy i przedsiębiorcy z obszaru Gminy Miasta Rypin. Po spotkaniu była możliwość zapoznania się z upubliczniejszymi na stronach UM oraz Biuletynie Informacji Publicznych z pierwszymi 5 rozdziałami Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023. Mieszkańcy mieli możliwość wypełnienia ankiety (**Załącznik 1**).

Podobnym algorytmem postępowania posłużono się w przypadku konsultowania całości Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023. Spotkanie prezentacyjne całości dokumentu odbyło się dnia 28.11.2016 r. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele społeczności lokalnej, przedsiębiorców i innych grup działających na terenie Gminy. Prezentacja programu została upubliczniona w wersji papierowej oraz elektronicznej. Równolegle do konsultowania całości programu odbywały się konsultacje dotyczące zasad wyboru oraz funkcjonowania Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji, w ramach tego etapu prac również zorganizowano spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami Gminy Miasta Rypin (**załącznik 2**).

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

Po przyjęciu Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023 prace dotyczące partycypacji społecznej nie zostają zakończone. Najpóźniej 2 miesiące po uchwaleniu niniejszego dokumentu Burmistrza Gminy Miasta Rypin ustala zasady powołania i funkcjonowania Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji (ZRPP), które również były elementem konsultacji społecznych. Udział w zespole zapewniony jest przedstawicielom różnych grup interesariuszy. Projekt uchwały zostanie wyłożony na minimum 21 dni do konsultacji społecznych. Wybór kandydatów odbędzie się pod nadzorem władz Gminy, na specjalnym spotkaniu elekcyjnym, na którym zasadą większości głosów wyłoniony zostanie skład ZRPR, którego rola zostanie omówiona w rozdziale 13 niniejszego dokumentu.

Na etapie realizacji PR również przewiduje się partycypację społeczną. Będzie ona realizowana m.in. poprzez realizację/wdrażanie PR i jego monitorowanie (bieżące)/ewaluację – na tym etapie zapewni się udział grup interesariuszy (w tym osób/podmiotów korzystających ze wsparcia/projektów w ramach PR), w tym udział:

- pośredni przez przygotowywane i opiniowane przez ZPR raporty z monitoringu/ewaluacji wdrażania LPR (w tym analiza założeń i realizacji wskaźników, budżetu, celów, projektów/działań) i udział ZPR w wypracowywaniu optymalnych działań naprawczych/usprawniających wdrażanie LPR,
- bezpośredni przez: aktywny udział w realizowanych projektach w ramach PR oraz udział w badaniach na temat wdrażania PR (w tym zidentyfikowanych problemów).

Ponadto w celu zapewnienia współdecydowania oraz aktywnego uczestnictwa, jak największej liczby społeczeństwa, w działaniach rewitalizacyjnych przez cały okres wdrażania Programu Rewitalizacji gminy Rypin prowadzone będą działania związane z promocją i informowaniem o stanie zaawansowania realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych zawartych w programie. Chcąc zagwarantować każdemu zainteresowanemu dostęp do aktualnych informacji i możliwość zgłaszania uwag przewidywane są następujące formy informowania: strona internetowa Urzędu Miejskiego w Rypinie, prasa lokalna, sprawozdania na zebraniach z mieszkańcami, spotkania członków ZRPR z lokalną społecznością oraz potencjalni i beneficjentami działań rewitalizacyjnych.

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

12. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/ przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W niniejszym rozdziale przedstawiono stopień wydatków związanych z realizacją zadań przewidzianych w Programie Rewitalizacji Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023. Poniżej zamieszczone tabele przedstawiają kapitałochłonność z listy głównej oraz uzupełniającej projektów rewitalizacyjnych, z uwzględnieniem źródeł finansowania i podmiotów odpowiedzialnych za ich zrealizowanie. Zagadnienie to jest niezwykle istotne, gdyż umożliwia zabezpieczenie środków pieniężnych w budżecie Gminy Miasta Rypin.

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Tabela 20. Ramy czasowe oraz finansowe projektów z listy podstawowej dla Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt	Typ projektu	Przedsięwzięcie	Podmiot/y realizujące projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	Zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
									EFFR	EF S	Inne				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Obszary: III, VIII, IX	2018-2020	1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza	Społeczny/Gospodarczy	Celem projektu jest szeroko pojęta aktywizacja społeczno-zawodowa. Planowane działania obejmują: trening kompetencji/umiejętności społecznych, poradnictwo specjalistyczne, indywidualne porady psychologiczne, pracę socjalną, terapię rodzinną lub psychologiczną lub psychospołeczną dla rodzin lub osób z obszaru rewitalizacji, szkolenia, kursy zawodowe, doradztwo zawodowe	Gmina Miasta Rypin	950 000,00	85	807 500,00			807 500,00	142 500,00			9.2.1

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Obszary: III, VIII, IX	2018-2020	2.Świetlice środowiskowe	Społeczny	Stworzenie placówki w celu prowadzenia działalności opiekuńczo-wychowawczej o charakterze profilaktycznym i resocjalizacyjnym. Działalność placówki obejmuje: zadania edukacyjne: pomoc w nauce, zajęcia plastyczne, zajęcia informatyczne, rozwój zainteresowań, działania profilaktyczne: ćwiczenie asertywności, radzenie sobie w sytuacjach trudnych, realizowanie programów profilaktycznych, promowanie zdrowego trybu życia, działania wychowawcze nauka savoir vivre, nauka współpracy w grupie, działania opiekuńcze i współpraca z rodzicami, opiekunami, instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży : dożywianie, działania organizujące czas wolny.	Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Razem dla przyszłości”	25 000,00	90	22 500,00	22 500,00	2 500,00	11.1.	
	Obszary: III, VIII, IX	2019-2020	3.Centrum Wsparcia NGO na terenie powiatu rypińskiego	Społeczny	Projekt mam na zadanie wzmocnienia sektora pozarządowego i sektora obywatelskiego oraz wspieranie aktywności obywateli w działaniach na rzecz dobra obywateli w działaniach na rzecz dobra wspólnego i poprawy jakości życia	Gmina Miasta Rypin	150 000,00	85	127 500,00	127 500,00	7.1	11.1

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

				<p>mieszkańców społeczności lokalnej. Zadania: stworzenie warunków, do działania organizacji, podnoszenie profesjonalizmu organizacji, podnoszenie profesjonalizmu organizacji, podnoszenie skuteczności organizacji zdobywania funduszy. Projekt ściśle jest związany z rewitalizacją Domu Kultury .</p>										
Obszar: III, VIII, IX	2018-2022	4. Młodzieżowy klub środowiskowy	Społeczny	<p>Celem projektu jest stworzenie warunków, aby młodzież do 18 roku życia lub do zakończenia realizacji obowiązku szkolnego uzyskiwała wieloaspektowe wsparcie. Realizowane będą działania: edukacyjne, integracyjne, profilaktyczne, integracyjne, profilaktyczne, artystyczno-kulturalne. Realizacja projektu przyczyni się do zapewnienia bezpieczeństwa formy spędzania czasu wolnego, rozwoju talentów i zainteresowań, kształtowania umiejętności w zakresie pełnienia ról społecznych, rozwoju zdolności interpersonalnych i postaw prospołecznych,</p>	Gmina Miasta Rypin	450 000,00	85	382 500,00		382 500,00				11.1

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

				pomoc w odkryciu potencjału i predyspozycji, wzmocnienie procesu edukacyjnego przez pomoc w nauce i przezwyciężaniu trudności szkolnych, wzmocnienie poczucia własnej wartości i dostarczenie pozytywnych wzorców zachowań.										
Obszar: III, VIII, IX	2018-2020	5. Szkoła jutra	Społeczny	Celem głównym projektu jest poprawa efektywności i jakości kształcenia. Głównymi rezultatami projektu będzie wzrost kompetencji dzieci i młodzieży z terenów Gminy Miasta Rypin. Działania będą skupiały się na zmniejszeniu trudności w opanowywaniu wiadomości i umiejętności. Projekt wpłynie również pozytywnie na zmniejszenie ryzyka wcześniejszego opuszczania systemu oświaty. Ponadto projekt będzie skierowany do kadry pedagogicznej podnoszą kwalifikację i kompetencje w zakresie indywidualnej pracy z uczniem, wprowadzaniu nowoczesnych form edukacji bazujących na	Powiat rypiński/ Gmina Miast Rypin	3 100 000,00	85	2 635 000,00	2 635 000,00				10.2. 2	

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

				<p>edukacji i TIK, zakup pomocy do prowadzenia zajęć specjalistycznych oraz pracowni matematyczno-przyrodniczych. Zakres projektu pozwoli na realizację głównego celu, którym jest podniesienie efektywności kształcenia. Dla zapewnienia efektywnego wykorzystania technologii. Projekt o zasięgu powiatowym obejmie również uczniów z terenów rewitalizacji.</p>										
Obszar: III, VIII, IX	2017-2018	6.Przedszkole Jutra – II etap	Społeczny	<p>Wzrost jakości świadczonych usług edukacyjnych w zakresie wychowania przedszkolnego w Rypinie poprzez zwiększenie o 25 miejsc przedszkolnych i rozszerzenie oferty przedszkola w okresie 2017-2018</p>	Gmina Miasta Rypin	310 000,00	85	263 500,00		263 500,00				10.3.1
Obszar VIII	2018-2019	7.Centrum Aktywności Społecznej w Rypinie – rewitalizacji rypińskiego Domu Kultury tzw. „Katolik:	Infrastrukturálny	<p>Rewitalizacja dawnego budynku domu kultury „Katolika” i zmiana jego przeznaczenia do realizacji projektów miękkich w ramach Centrum Aktywności Społecznej. Powstała infrastruktura będzie służyła zadaniom z zakresu prowadzenia działalności na rzecz organizacji pozarządowych. Nowa</p>	Gmina Miasto Rypin	4 000 000,00	60	3 400 000,00	2 400 000,00		1 600 000,00		6.2	2, 3, 4

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

				<p>infrastruktura pozwoli na stworzenie instytucji, która będzie wspierała organizacje i pomagała im w codziennych działaniach poprzez np. udostępnienie miejsc na spotkania, szkolenia, porady prawny lub księgowe, pomoc w zdobywaniu środków finansowych.</p> <p>Modernizacja obiektu i zmiana jego przeznaczenia jest odpowiedzią na oddolne inicjatywy lokalnych organizacji pozarządowych, zgłaszających potrzebę wsparcia w postaci lokalu do spotkań, szkoleń czy porad specjalistów. Potrzeba wynika również z obserwacji powstawania i rozwoju trzeciego sektora. Połączenie nowej infrastruktury wraz z usługami doradczymi znacząco wpłyną na rozwój organizacji NGO's na terenie Gminy Miasta Rypin.</p>										
Obszar: III	2019-2020	8.Rewitalizacja budynku mieszkalnego przy Nowe Osiedle 18	Infrastrukturalny	<p>Celem Projektu jest przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i gospodarczej mieszkańców Gminy Miasta Rypin, a w szczególności</p>	Gmina Miasta Rypin	500 000,00	85	425 000,00	425 000,00	22 500,00	2 500,00	6.2	2,3,4	

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

				mieszkańców obszaru objętego programem rewitalizacji. Projekt jest ściśle powiązany z działaniami aktywizującymi mieszkańców przyczyniając się do przeciwdziałania się zjawiska marginalizacji mieszkańców budynku.											
Obszar: IX	2019-2021	9. Rewitalizacja budynku "Zgoda"	Infrastrukturalny	Działanie ma na celu poprawę warunków życia mieszkańców budynku . Aktywizacja mieszkańców będzie odbywała się poprzez angażowanie ich w projektu z zakresu edukacji, aktywizacji zawodowej, działalność świetlic środowiskowych, klubów młodzieżowych czy wsparcia dla osób z grup defaworyzowanych.	Gmina Miasta Rypin	3 000 000,00	85	2 550 000,00 (Polski Fundusz Rozwoju)			2 550 000,00 (Polski fundusz Rozwoju) 450 000,00 Środki Własne Gminy				

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 21. Ramy finansowe projektów z listy uzupełniającej dla Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023

Lp.	Typ przedsięwzięcia	Źródło finansowania
-----	---------------------	---------------------

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

<i>Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)</i>				Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Środki publiczne			Środki prywatne
	2	3	4		6	7	8	
1 <i>Obszar III, VIII, IX</i>	1	Społeczny	Aktywny Senior 60+	1 000 000,00	999 000,00 (849 150,00 EFS 149 850 Wkład własny Gminy)			1 000,00
<i>Obszar VIII</i>	2	Infrastrukturalny	Rewitalizacja Parku przy ul. Emilii Orzeszkowej w Rypinie	2 500 000,00	2 500 000,00 (Polski Fundusz Rozwoju, POIS)			
<i>Obszar IX</i>	3	Infrastrukturalny	Muzeum Miasta Pogranicza rewitalizacyjnego dawnego Magistratu Miejskiego	2 500 000,00	2 500 000,00 (Polski Fundusz Rozwoju, Budżet własny Gminy)			

Źródło: Opracowanie własne

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

13. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji

Rewitalizacja jest procesem złożonym, który poprzez swoje skomplikowanie wymaga szczególnych działań logistycznych związanych z nadzorowaniem realizacji zapisów Programu. W związku z tym Władze Gminy Miasta Rypin tworząc program zadbały o efektywny sposób materializacji zapisów Programu Rewitalizacji wprowadzając odpowiednie narzędzia zarządzania.

Dlatego też na początkowych etapach tworzenia Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023 powołano do życia Zespół do spraw opracowania Programu Rewitalizacji (ZOPR). Koordynatorem zespołu był Burmistrz Gminy Miasta Rypin, który zarządzał, monitorował oraz korygował na bieżąco działanie zespołu.

Rysunek 11. Schemat zarządzania realizacją Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023

Źródło: Opracowanie własne

Z chwilą uchwalenia Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023 Zespół do spraw Opracowanie Programu Rewitalizacji zostanie rozwiązany,

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

a w jego miejsce zostanie powołany Zespół ds. Realizacja Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin.

Głównym koordynatorem będzie Burmistrz Gminy Miasta Rypin, który przejmie obowiązki związane z:

- Monitoringiem stałym, koncentrującym się na nadzorowaniu wszelkich działań przyczyniających się do realizacji celów niniejszego dokumentu. Działalność ta obejmować będzie również nadzorowanie bieżących prac pozostałych członków zespołu, nadzorowanie harmonogramu czasowego oraz finansowego określonego we wcześniejszych pracach nad Programem Rewitalizacji.
- Raportowaniem, w oparciu o konieczność opracowywania sporządzania sprawozdania zawierającego informacje w zakresie wskaźników stanu kryzysowego (wraz z podaniem wartości aktualnej, wartości bazowej oraz wyjaśnieniem w przypadku, gdy analizowane wskaźniki stanu kryzysowego będą wskazywały na niską efektywność prowadzonych działań rewitalizacyjnych) co najmniej raz na 2 lata.
- Koordynowaniem wszelkich prac wdrożeniowych związanych z realizacją przedsięwzięć opisanych w Programie Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023.
- Aktualizacją Programu Rewitalizacji w przypadku braku efektów związanych z realizacją przedsięwzięć, czy też zmieniającą się sytuacją na terenie Gminy Miasta Rypin.
- Organizacją konkursów mających na celu wyłonienie wykonawców przedsięwzięć infrastrukturalnych, związanych z realizacją Programu Rewitalizacji.
- Współpracą z beneficjentami Programu w celu podtrzymania dialogu i zapewnienia partycypacji społecznej na etapie realizacji procesu rewitalizacji na obszarze Gminy Miasta Rypin.

Wsparciem dla Burmistrza Gminy Miasta Rypin będzie asystent w postaci pracownika Urzędu Miasta zajmujący stanowisko dotyczące pozyskiwania funduszy z Unii Europejskiej. Zakres jego obowiązków będzie obejmował min.:

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

- Poszukiwanie danych związanych potrzebnych do Sprawozdań oraz bieżącego monitoringu potwierdzających efekty realizacji Programu Rewitalizacji;
- Udział w pracach związanych z konstruowaniem co najmniej raz na dwa lata Sprawozdań oceniających stopień realizacji założeń Programu Rewitalizacji;
- Wyłanianie podmiotów odpowiedzialnych za realizację przedsięwzięć zapisanych w niniejszym dokumencie.
- Udział w spotkaniach partycypacyjnych z beneficjentami Programu Rewitalizacji podczas jego realizacji.

W celu zapewnienie pełnej partycypacji społecznej już po przyjęciu Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023 w skład zespoły wejdą również mieszkańcy, przedsiębiorcy i inne podmioty działające na terenie Gminy. Wybór kandydatów pozostałych członków Zespołu ds. realizacji programu rewitalizacji zostanie poprzedzony zbieraniem kandydatur przez minimum 21 dni. Ogłoszenie dotyczące naboru zostanie zamieszczone na stronie internetowej Gminy Miasta Rypin oraz stron Biuletynu Informacji Publicznej Gminy. Wybór nastąpi w z góry określonym terminie w miejscu do tego przeznaczonym, a kandydacie zostaną wybrani większością głosówobecnych osób na spotkaniu elekcyjnym . Poza wyżej wymienionymi działać będą pozostali członkowie Zespołu Realizacji Programu Rewitalizacji oraz pracownicy odpowiednich referatów Urzędu Miasta Rypin. Pozostali członków ZRPR będą prowadzić działalność doradczą i opiniotwórczą w odniesieniu do prac głównego koordynatora.

W skład Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji mogą zostać powołani m.in.:

- Burmistrz - jako główny koordynator,
- Asystent koordynatora,
- Pracownicy Urzędu Gminy,
- reprezentanci organizacji społecznych (lokalnych stowarzyszeń, klubów sportowych),

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

- reprezentanci mieszkańców,
- reprezentacja sektora NGO
- reprezentanci lokalnych przedsiębiorców.

Proces koordynacji zarządzaniem realizacją zostanie zapewniony dzięki spotkaniom informacyjnych organizowanych przez głównego koordynatora Zespołu do spraw Realizacji Programu Rewitalizacji. W terminach dogodnych dla wszystkich podmiotów współuczestniczących w procesie realizacji założeń Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023. Poza Sprawozdaniem tworzonymi co najmniej raz na dwa lata, podmioty podległe głównemu koordynatorowi będą przedstawiać raporty z realizacji Programu Rewitalizacji w określonym czasie.

Wszelkie ważne decyzje związane z procesem realizacji Programu Rewitalizacji tj. aktualizacja będzie opiniowana przez ZRPR a decyzja zostanie podjęta gdy zostanie zaakceptowana jeżeli:

- Burmistrza;
- lub min. 2/3 członków ZRPR;
- lub min. 250 przedstawicieli grup interesariuszy z obszaru rewitalizacji wyrazi na to zgodę.

Ponadto w celu zapewnienia współdecydowania oraz aktywnego uczestnictwa, jak największej liczby ludności w działaniach rewitalizacyjnych, przez cały okres wdrażania Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Rypin, prowadzone będą działania związane z promocją i informowaniem społeczeństwa o stanie zaawansowania realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych zawartych w programie. Chcąc zagwarantować każdemu zainteresowanemu dostępu do aktualnych informacji i możliwość zgłaszania uwag przewidywane są następujące formy informowania i promocji: strona internetowa Urzędu Miejskiego w Rypinie, prasa lokalna, sprawozdania na zebraniach wiejskich, a także spotkania członków ZRPR z lokalną społecznością oraz potencjalnymi beneficjentami działań rewitalizacyjnych.

14. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany otoczenia PR

Dla sprawnego przeprowadzenie rewitalizacji, jako procesu złożonego, wymagającego precyzyjnej koordynacji poszczególnych działań logistycznych, niezbędne jest także opracowanie dobrze funkcjonującego systemu jego ewaluacji. Zgodnie z Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, monitoring jest kluczowym elementem w fazie realizacyjnej Programu Rewitalizacji. W niniejszym rozdziale zostanie omówiony proces kontrolujący oraz nadzorujący postępy prac, związanych z realizacją PR Gminy Miasta Rypin.

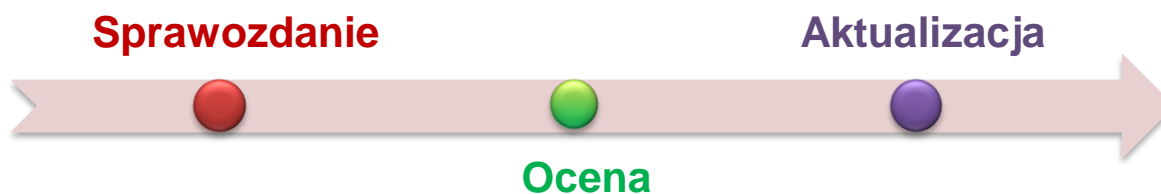
Podmiotem odpowiedzialnym za przeprowadzenie monitoringu oraz ocenę realizacji PR będzie Zespół ds. Realizacji Programu Rewitalizacji (ZRPR), zapewniający kontrolę obywatelską nad PR, omówiony szerzej w rozdziale 13 niniejszego opracowania. W skład ZRPR wejdą przedstawiciele władz samorządowych Gminy Miasta Rypin wraz z wydelegowanym pracownikami Urzędu Miejskiego oraz wybrani podczas spotkania elekcyjnego przedstawiciele mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji społecznych i innymi podmiotów funkcjonujących na terenie gminy. Schemat działań dotyczących monitorowania realizacji Programu Rewitalizacji przedstawiono na schemacie zamieszczonym poniżej.

Diagram 8 Schemat działań dotyczących monitorowania realizacji Programu Rewitalizacji

Zespół ds. Realizacji programu rewitalizacji

Lata 2016 - 2023

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Źródło: Opracowanie własne

ZRPR będzie stanowił forum współpracy i dialogu lokalnej społeczności z władzami samorządowymi w zakresie ewaluacji Programu Rewitalizacji w trakcie całego okresu jego realizacji (sprawozdanie – ocena – aktualizacja), a także pełnił funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza.

Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji zostaną określone przez Burmistrza Gminy Miasta Rypin w drodze zarządzenia najpóźniej w ciągu 2 miesięcy od uchwalenia PR, w oparciu m.in. o wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych.

Sposób wyłaniania członków ZPR - zgłoszeni kandydaci, spełniający ustalone wymagania, wybierani będą większością głosów przez uczestników spotkania elekcyjnego (współdecydowanie).

Realizacja/wdrażanie PR i jego bieżące monitorowanie/ewaluacja będzie się odbywać minimum raz na 2 lata przy udziale interesariuszy z wszystkich grup (w tym osób/podmiotów, korzystających ze wsparcia/projektów w ramach PR, w sposób:

1. pośredni - poprzez opracowanie i opiniowanie przez ZRPR raportów z monitoringu/ewaluacji wdrażania PR i udział ZRPR w wypracowywaniu optymalnych przedsięwzięć naprawczych/usprawniających wdrażanie PR,
2. bezpośredni - poprzez:
 - aktywny udział w realizacji projektów w ramach PR,
 - udział w badaniach dotyczących wdrażania PR (badania ciągłe i badania okresowe).

Głównym celem monitoringu jest dbałość o efektywność przebiegu całości procesu z uwzględnieniem realizacji założonych celów. Dlatego proces monitoringu przebiegać będzie wieloetapowo, w podziale na kilka głównych kategorii. Na poniższym rysunku zaprezentowano dwie formy monitoringu, które zostaną wykorzystane w całym okresie realizacji Programu Rewitalizacji.

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Rysunek 12. Formy monitoringu Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023

Źródło: Opracowanie własne

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

Podmiot odpowiedzialny za monitoring

Do prac związanych z monitoringiem, zarówno finansowym, jaki i rzeczowym powołano Zespół do Spraw Realizacji Programu Rewitalizacji. Główną rolą tego zespołu, będzie tworzenie sprawozdań oraz dokonywanie cyklicznej oceny postępów realizacji i osiągnięcia wskaźników przez kolejne realizowane projekty.

Częstotliwość pomiarów

Zgodnie z zapisami *Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020*, Gmina Miasta Rypin będzie dostarczała do Instytucji Zarządzającej Regionalny RPO sprawozdania w zakresie efektywności podejmowanych działań rewitalizacyjnych w oparciu o aktualne dane dotyczące kryteriów stanu kryzysowego, na podstawie których wyodrębniono obszar rewitalizacji minimum raz na dwa lata. Poza tym Gmina będzie przedstawiać, kwartalnie sprawozdania z osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu określonych działań/poddziałań RPO WK-P w okresach kwartalnych.

Sposób pozyskiwania danych

Dane wchodzące w skład sprawozdań tworzonych w ramach monitoringu rzeczowego oraz finansowego będą zbierane analogicznie do danych wykorzystanych w procesie delimitacji obszaru rewitalizacji. Dane monitoringu finansowego wchodzącego w skład sprawozdań co dwa lata, będą bazować na podstawie kosztorysów powykonawczych. Część obejmująca monitoring rzeczowy będzie opierać się na danych ze stron Głównego Urzędu Statystycznego, Powiatowego Urzędu Pracy w Rypinie, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Urzędu Miejskiego w Rypinie.

Sprawozdawczość

Podstawą monitoringu będą sprawozdania tworzone przez Zespół ds. Realizacji Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Rypin. Będą one bazować na analizie realizacji założeń finansowych określonych dokładnie w rozdziale 12. *Szacunkowe ramy finansowe*, oraz realizacji założeń rzeczowych polegających na badaniu mierników sytuacji kryzysowych wykorzystanych w procesie delimitacji i wskaźnikach opisanych

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

w rozdziale 8. *Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.*

Zmiany/aktualizacja Programu Rewitalizacji

Zmiana założeń Programu Rewitalizacji lub aktualizacja dokumentu, jest narzędziem wspomagającym twórców Programu, oraz jego beneficjentów w celu zrealizowania założeń dokumentu. Wszelkie zmiany/aktualizacje będą następowały po ocenie sprawozdań przygotowywanych co dwa lata. Decyzja dotycząca aktualizacji programu zostanie podjęta przez członków Zespołu ds. Realizacji Programu Realizacji, gdy:

- taką decyzję podejmie Burmistrz Miasta Rypin – główny koordynator;
- lub decyzja zostanie podjęta przez 2/3 członków Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji;
- lub min. 250 przedstawicieli obszaru rewitalizacji wyjdzie z inicjatywą dotyczącą aktualizacji Programu Rewitalizacji.

Poniżej przedstawiono wskaźniki realizacji projektów rewitalizacyjnych oraz całego Programu Rewitalizacji.

Wyszczególnienie	Rok Bazowy	Rok docelowy (2023)
Liczba zmodernizowanych budynków	0	1
- Wyremontowane budynki mieszkalne na obszarach miejskich;	0	1
Liczba wspartych zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	0	1
-Liczba osób korzystających z wyremontowanych budynków mieszkalnych na obszarach rewitalizacji	0	40
- Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich	0	1

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Liczba wspartych zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach		1
Powierzchnia objętych obszarów rewitalizacją	0	: 800m ²
-Liczba osób korzystających z wybudowanej/ Wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich	0	750
Wskaźniki rezultatu (SZOOP): Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	0	120
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna: 30	0	30
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna: Wskaźniki produktu (SZOOP)	0	30
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna: 30;	0	30
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	0	70
-Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu:	0	2
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie:	0	200
- Liczba dzieci zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym korzystających ze świetlic środowiskowych/ Klubów młodzieżowych	0	120
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem	0	70

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

społecznym objętych wsparciem w programie		
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna	0	30
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	0	3
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie:	0	200
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	0	1200
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek	0	70
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących prac po opuszczeniu programu	0	150
Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	0	2
Liczba miejsc wychowanie przedszkolnego dofinansowanych w programie	0	25
- Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej	0	25
Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych lub doposażonych w ramach programu w sprzęt niezbędny do pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz uczniami młodszymi:	0	1
Liczba nauczycieli objętych wsparciem w zakresie uzyskiwania/podnoszenia kwalifikacji w zakresie doradztwa zawodowego	0	1

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Liczba uczniów zagrożonych przedwczesnym opuszczeniem systemu oświaty objętych wsparciem w programie	0	5
Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie	0	1
Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	0	1
Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie;	0	230
Liczba nauczycieli objętych wsparciem w zakresie TIP w programie	0	10
Wskaźniki rezultatu (SZOOP): - Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu: 270;		
- Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	0	10
-Liczba uczniów, którzy podnieśli, nabyli lub uzupełnili umiejętności praktyczne po opuszczeniu programu:	0	70
Liczba nauczycieli, którzy uzyskali/ podnieśli kwalifikacje w zakresie doradztwa zawodowego	0	10
Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują doposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych	0	1
- Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	0	1

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

- Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu	0	10
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	0	70
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	0	70
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	0	70
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących prac po opuszczeniu programu	0	150
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	0	3
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie:	0	200
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	0	70
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	0	70
- Liczba dzieci zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym korzystających ze świetlic środowiskowych/Klubów młodzieżowych:	0	120
Stosunek bezrobotnych do ludności w wieku produkcyjnym	9,53%	8,91%
Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3 – 5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym;	84,3%	89,2

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Niski poziom edukacji	Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty poniżej średniej wojewódzkiej	Ze względu na zmiany w systemie oświaty, prognozuje się wzrost kształcenia i ponadprzeciętne wyniki planowanych egzaminów kończących szkołę podstawową
Udział przestrzeni zdegradowanej w przestrzeni ogółem	0,99	0,00
Liczba budynków, budowli których stan konstrukcji ogranicza lub uniemożliwia ich użytkowanie względem ogółu tych obiektów danego obszaru	10,99	10,61

Spis Tabel

Tabela 1. Powierzchnia i liczba ludności Obszaru I w stosunku do Gminy Miasta Rypina	24
Tabela 2. Powierzchnia i liczba mieszkańców Obszaru II w odniesieniu do powierzchni Gminy Miasta Rypin	25
Tabela 3. Powierzchnia i liczba mieszkańców Obszaru III w odniesieniu do całej Gminy Miasta Rypin.....	25
Tabela 4. Powierzchnia i liczba mieszkańców Obszaru IV w odniesieniu do całej Gminy Miasta Rypin.....	25
Tabela 5. Powierzchnia i liczba mieszkańców Obszaru V w odniesieniu do powierzchni Gminy Miasta Rypin	25
Tabela 6. Powierzchnia i liczba mieszkańców Obszaru VI w odniesieniu do całości Gminy Miasta Rypin.....	26
Tabela 7. Powierzchnia i liczba mieszkańców Obszaru VII w odniesieniu do całości Gminy Miasta Rypin.....	26
Tabela 8. Powierzchnia i liczba mieszkańców Obszaru VIII w odniesieniu do całości Gminy Miasta Rypin.....	26
Tabela 9. Powierzchnia i liczba mieszkańców Obszaru IX w odniesieniu do całości Gminy Miasta Rypin.....	27
Tabela 10. Wskaźniki dla Gminy Miasta Rypin.....	28
Tabela 11. Wielkość obszaru zdegradowanego Gminy Miasta Rypin	31
Tabela 12. Analiza SWOT obszaru rewitalizacji Gminy Miasta Rypin	38
Tabela 13. Lista wskaźników, które zostaną osiągnięte po zrealizowaniu Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023	42
Tabela 14. Lista projektów podstawowych przewidzianych do realizacji dla Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023.....	49
Tabela 15. Lista przedsięwzięć uzupełniających dla Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023	58
Tabela 16. Ramy czasowe oraz finansowe projektów z listy podstawowej dla Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023.....	68

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Tabela 17. Ramy finansowe projektów z listy uzupełniającej dla Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023.....	74
Tabela 18. Lista przedsięwzięć podstawowych przewidzianych do realizacji w ramach programu rewitalizacji na terenie Gminy Miasta Rypin.....	79

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

Spis Rysunków

Rysunek 1. Dokumenty będące podstawą do opracowania Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023.....	5
Rysunek 2. Oczekiwane cele wynikające z realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych programu rewitalizacji.	7
Rysunek 3. Charakterystyka Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023	9
Rysunek 4. Cele strategiczne KSRR 2010-2020.....	10
Rysunek 5. Obszary Priorytetowe Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020 – Plan Modernizacji 2020+	12
Rysunek 6. Lokalizacja Gminy Miasta Rypin na tle województwa Kujawsko-Pomorskiego i powiatu rypińskiego.....	19
Rysunek 7. Plan miasta Rypin.....	20
Rysunek 8. Sieć sportowo-rekreacyjna na terenie Gminy Miasta Rypin	23
Rysunek 9. Obszar zdegradowany zdiagnozowany na terenie Gminy Miasta Rypin	31
Rysunek 10. Diagram wartości wskaźników służących do wyznaczenia obszarów rewitalizacji	32
Rysunek 11. Obszar rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego Gminy Miasta Rypin.....	33
Rysunek 12. Cele Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin w latach 2016-2023.....	42
Rysunek 13. Komplementarność projektów uwzględnionych w Programie Rewitalizacji Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023.....	59
Rysunek 14. Schemat zarządzania realizacją Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023.....	76
Rysunek 15. Schemat monitoringu i oceny Programu Rewitalizacji dla Gminy Miasta Rypin na lata 2016-2023.....	89

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

Załącznik 1

MINISTERSTWO
ROZWOJU

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

KWESTIONARIUSZ NA POTRZEBY OPRACOWANIA PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

ETAP I. DIAGNOZOWANIE I WYZNACZANIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I PROPOZYCJI OBSZARU REWITALIZACJI

Szanowni Państwo,

Gmina Miasto Rypin opracowuje **Gminny Program Rewitalizacji na lata 2016-2023 (GPR)**. Jest to bardzo ważny dokument, od którego zapisów będzie zależało to, na co zostanie wydana **znacząca ilość środków UE** przewidziana w okresie programowania 2014-2020 dla gminy.

W związku z tym prosimy o **zgłaszanie na załączonym formularzu wszelkich uwag** do zaprezentowanego raportu z diagnozy gminy (gdzie wyznaczono obszar zdegradowany i zaproponowano obszar rewitalizacji).

Nawet w przypadku braku uwag do treści wspomnianego raportu, prosimy o wypełnienie **kwestionariusza ankiety**, gdzie pomożecie Państwo **zidentyfikować najważniejsze problemy na obszarze gminy**, jej **potencjał**, a także **typować te działania**, których realizacja pomoże w niwelowaniu/eliminowaniu tych problemów.

Prośbę kierujemy przede wszystkim do **mieszkańców gminy, właścicieli nieruchomości w gminie, a także użytkowników wieczystych i osób zarządzających nieruchomościami, podmiotów prowadzących/planujących rozpocząć działalność gospodarczą lub społeczną, przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i organów władzy publicznej**.

Każdy wypełniony kwestionariusz jest dla nas bardzo cenny i będzie wykorzystany w opracowanym programie.

Wypełniony formularz i kwestionariusz prosimy przekazać do:
Urzędu Miasta Rypin: ul. Warszawska 40, 87-500 Rypin
bądź e-mailem na: rypin@rypin.pl

Dziękujemy za poświęcony czas!

Zespół ds. Opracowania Programu Rewitalizacji (ZOPR)

<http://www.rypin.eu/>

tel. 054 280 96 00

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**
FORMULARZ UWAG DO DIAGNOZY GMINY MIASTA RYPIN

Lp	Część diagnozy, której dotyczą uwagi*	Zapis w pierwotnej wersji Prezentacji (i nr slajdu zapisu)*	Proponowany zapis po zmianie (i nr slajdu zapisu)*	UZASADNIENIE*
1.	Zidentyfikowane problemy: społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne, środowiskowe			
2.	Potencjał Gminy Miasta Rypin			
3.	Analiza wskaźnikowa gminy			

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

4.	Wyznaczony obszar zdegradowany i jego uzasadnienie			
5.	Wyznaczony obszar rewitalizacji i jego uzasadnienie			
6.	Proponowane działania/przedsięwzięcia rewitalizacyjne			

* *Pola obowiązkowe*

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

KWESTIONARIUSZ ANKIETY

(PROSZĘ WYBRAĆ ODPOWIEDŹ POPRZEZ WSTAWIENIE W KRATCE)

1. Proszę wskazać max. 5 najważniejszych silnych stron Gminy Miasta Rypin (<u>potencjał</u>):	
☐	Rozwinięty przemysł metalurgiczny
☐	Warunki przyrodnicze sprzyjające rozwojowi turystyki
☐	Atrakcyjne i dobrze rozbudowane zaplecze sportowe
☐	Dobrze rozwinięta oferta kulturalna
☐	Zapewniony dostęp do opieki zdrowotnej
☐	Funkcjonowanie organów pomocy społecznej
☐	Dobry poziom bezpieczeństwa publicznego
☐	Współpraca Miasta z zagranicznymi partnerami
☐	Inne (proszę wpisać:.....)

2. Proszę wskazać max. 5 największych słabości Gminy Miasta Rypin (<u>problemy</u>):	
☐	Wzrost liczby osób objętych pomocą OPS w Rypinie
☐	Występowanie zjawiska „dziedziczenie biedy”
☐	Wysoka stopa bezrobocia, w szczególności wśród kobiet
☐	Niski poziom aktywności społecznej
☐	Mała liczba organizacji pozarządowych
☐	Brak rozwiniętego szkolnictwa wyższego
☐	Brak wykwalifikowanej kadry pracowniczej
☐	Nierównomierny dostęp do oferty kulturalnej
☐	Dynamicznie rosnące wydatki na pomoc społeczną
☐	Niewystarczająco rozbudowana oferta spędzania wolnego czasu, w szczególności dla seniorów
☐	Mała atrakcyjność obszaru dla młodszych pokoleń jako miejsca do życia
☐	Malejąca liczba osób w wieku produkcyjnym
☐	Inne (proszę wpisać:.....)

3. Proszę wskazać max. 5 najważniejszych szans dla Gminy Miasta Rypin:	
☐	Wzrost zainteresowania lokalnymi tradycjami, rzemiosłem, rękodziełem i produktami lokalnymi
☐	Wzrost zainteresowania aktywnymi formami wypoczynku i zdrowego, ekologicznego trybu życia
☐	Rewitalizacja terenów zdegradowanych (w tym poprzemysłowych i popegeerowskich)
☐	Rozwój szkolnictwa zawodowego
☐	Rozwój współpracy terytorialnej, międzysektorowej i międzyorganizacyjnej
☐	Nowe technologie energetyczne, bazujące na odnawialnych źródłach energii
☐	Inne (proszę napisać:.....)

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

4. Proszę wskazać max. 5 najważniejszych zagrożeń dla Gminy Miasta Rypin:	
☐	Zanieczyszczenie środowiska naturalnego, w tym przez zakłady przemysłowe.
☐	Niestabilność gospodarcza w skali całego kraju
☐	Trudności w realizacji projektów wymagających współpracy międzysektorowej i/lub ponadlokalnej
☐	Niekorzystne trendy demograficzne w skali kraju – „starzenie się” społeczeństwa
☐	Emigracja mieszkańców obszarów wiejskich do dużych aglomeracji i za granicę
☐	Inne (proszę wpisać:.....)

5. Uwzględniając wskazany przez Panią/Pana **potencjał** Gminy Miasta Rypin (silne strony), proszę zaproponować **max. 3 przedsięwzięcia/projekty rewitalizacyjne infrastrukturalne** (inwestycyjne, „twarde”), które pozwolą ograniczyć/wyeliminować wskazane przez Panią/Pana **problemy** (słabości) Gminy Miasta Rypin,-`
Dla każdego zaproponowanego projektu, proszę:
- krótko **uzasadnić** wybór,
- zaproponować możliwy do zrealizowania **projekt nieinwestycyjny („miękki”)**, który będzie powiązany z zaproponowanym projektem „twardym”

UWAGA! Proszę o jak największe precyzowanie formułowanych zadań/operacji, np.:
- stworzenie infrastruktury turystycznej w postaci „... przy
- budowa/rozbudowa/wyposażenie świetlicy w...
- stworzenie inkubatora przedsiębiorczości w...
- renowacja zabytku ... w... na potrzeby...
- realizacja projektu szkoleniowego ...
- przeprowadzenie kursów/szkoleń z...

1	Przedsięwzięcie/projekt rewitalizacyjny „twardy”
	Uzasadnienie:
	Proponowany, powiązany projekt „miękki”:

2	Przedsięwzięcie/projekt rewitalizacyjny „twardy”
	Uzasadnienie:
	Proponowany, powiązany projekt „miękki”:

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

3	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>Przedsięwzięcie/projekt rewitalizacyjny „twardy”</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>Uzasadnienie:</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>Proponowany, powiązany projekt „miękki”:</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
---	--

6. Do której z poniższych grup Pan/Pani należy?:	
☐	Mieszkaniec Gminy (ulica zamieszkania)?)
☐	Właściciel/użytkownik wieczysty/zarządzający nieruchomością w Gminie (ulica nieruchomości)?
☐	Osoba prowadząca działalność gospodarczą w Gminie, w tym rolnik (ulica działalności gospodarczej?
☐	Osoba planująca prowadzenie działalności gospodarczej w Gminie, w tym rolnik (ulica działalności gospodarczej?
☐	Osoba prowadząca działalność społeczną w Gminie (miejscowość/ulica działalności społecznej?
☐	Osoba planująca prowadzenie działalności społecznej w Gminie (ulica działalności społecznej?
☐	Osoba reprezentująca jednostkę samorządu terytorialnego/organ władzy publicznej (ulica działania JSR/organu władzy publicznej?
☐	Żadna z powyższych

7. Proszę podać swoją płeć:	
☐	K
☐	M

8. Proszę podać swój wiek: <i>[liczba ukończonych lat]</i>
--	-------

9. Skąd chciał(a)by Pan(i) czerpać informacje o programie rewitalizacji i działaniach związanych z opracowaniem tego programu? [można wskazać więcej niż 1 odpowiedź]	
☐	Spotkania osobiste
☐	Telewizja
☐	Radio
☐	Prasa

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

☐	Strony WWW
☐	Poczta elektroniczna
☐	Poczta tradycyjna
☐	Słupy/tablice ogłoszeniowe
☐	Inna forma (która?:)

10. Jak ocenia Pani/Pan prowadzone na potrzebę programu rewitalizacji konsultacje społeczne?

☐	1 – bardzo źle
☐	2
☐	3
☐	4
☐	5 – bardzo dobrze

11. Co zmienił(a)by Pani/Pan w prowadzonych na potrzeby programu rewitalizacji konsultacjach społecznych?

.....
.....
.....
.....
.....

DZIĘKUJEMY ZA UDZIAŁ W BADANIU!

PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

Załącznik 2

MINISTERSTWO
ROZWOJU

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

KWESTIONARIUSZ NA POTRZEBY OPRACOWANIA

PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN NA LATA 2016-2023

ETAP II. OPRACOWANIE PROGRAMU REWITALIZACJI

ETAP III. USTALENIE ZASAD POWOŁANIA I FUNKCJONOWANIA ZESPOŁU DS. REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI

Szanowni Państwo,

Gmina Miasto Rypin opracowuje **Program Rewitalizacji na lata 2016-2023** (PR). Jest to bardzo ważny dokument, od którego zapisów będzie zależało to, na co zostanie wydana **znacząca ilość środków UE** przewidziana w okresie programowania 2014-2020 dla gminy.

W związku z tym prosimy o **zgłaszanie na załączonym formularzu wszelkich uwag** do zaprezentowanego programu rewitalizacji oraz zasad powołania i funkcjonowania Zespołu ds. realizacji programu rewitalizacji.

Prośbę kierujemy przede wszystkim do **mieszkańców gminy, właścicieli nieruchomości w gminie, a także użytkowników wieczystych i osób zarządzających nieruchomościami, podmiotów prowadzących/planujących rozpocząć działalność gospodarczą lub społeczną, przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i organów władzy publicznej.**

Każdy wypełniony kwestionariusz jest dla nas bardzo cenny i będzie wykorzystany w opracowanym programie.

Wypełniony formularz i kwestionariusz prosimy przekazać do:

Urząd Miasta Rypin: ul. Warszawska 40,

bądź e-mailem na: rypin@rypin.pl

Dziękujemy za poświęcony czas!

Zespół ds. Opracowania Programu Rewitalizacji (ZOPR)

<http://www.rypin.eu>

tel. 54-280-96-00

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023
FORMULARZ UWAG DO PROGRAMU REWITALIZACJI**

Lp	Rozdział PR którego dotyczą uwagi*	Zapis w pierwotnej wersji dokumentu/slajdu (i nr str. zapisu)*	Proponowany zapis po zmianie (i nr str. zapisu)*	UZASADNIENIE*
7.				
8.				
9.				

* Pola obowiązkowe

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

KWESTIONARIUSZ ANKIETY

(PROSZĘ WYBRAĆ ODPOWIEDŹ POPRZEZ WSTAWIENIE W KRATCE)

- **Czy Pani/Pan zgadza się z wyznaczonym obszarem zdegradowanym na terenie**

Miasta, który obejmuje następujące ulice:

Obszar I –ul. Kępa, ul. Spacerowa,

ul. Piłsudskiego, ul. Mleczarska, ul. Wójtostwo, ul. Rzeźnicza,

ul. Piaski, ul. Brzozowa, ul. Sikorskiego, ul. Żytnia.

Obszar III – obszar ten obejmuje teren Nowego Osiedla

Obszar VIII – odcinek ul. Kościuszki od nr 10, ul. Toruńska, ul. Podgórna,

ul. Miła, ul. Pogodna, ul. Podmiejska, ul. Sportowa, ul. Osiedle Sportowe oraz

ul. Lipnowska.

Obszar IX – ul. 21 Stycznia, ul. Chojeckiego, ul. Garncarska, ul. Gdańska,

ul. Jana Pawła II, ul. Kilińskiego, ul. Rynek, ul. Zduńska, ul. Nadrzeczna,

ul. Kościuszki od nr 1 do nr 10, ul. Plac Sienkiewicza.

TAK

NIE (uzasadnienie)

.....
.....
.....
.....

**12. Czy Pani/Pan zgadza się z wyznaczonym obszarem rewitalizacji na terenie Miasta,
który obejmuje:**

Obszar III – obszar ten obejmuje teren Nowego Osiedla

Obszar VIII – odcinek ul. Kościuszki od nr 10, ul. Toruńska, ul. Podgórna,

ul. Miła, ul. Pogodna, ul. Podmiejska, ul. Sportowa, ul. Osiedle Sportowe oraz

ul. Lipnowska.

Obszar IX – ul. 21 Stycznia, ul. Chojeckiego, ul. Garncarska, ul. Gdańska, ul.

Jana Pawła II, ul. Kilińskiego, ul. Rynek, ul. Zduńska, ul. Nadrzeczna,

ul. Kościuszki od nr 1 do nr 10, ul. Plac Sienkiewicza.

TAK

NIE (uzasadnienie)

.....
.....
.....
.....

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

13. Czy Pani/Pan zgadza się z wyznaczonym celem: <i>Aktywizacja mieszkańców poprzez zwiększenie partycypacji w życiu społecznym ludności zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz rozwój dzieci i młodzieży</i>	
☐	TAK
☐	NIE (uzasadnienie)

14. Czy Pani/Pan zgadza się z następującymi proponowanymi działaniami rewitalizacyjnymi:	
<ul style="list-style-type: none"> a) Centrum Aktywności społecznej w Rypinie b) Projekt „Aktywny Senior” c) Centrum Wsparcia NGO na terenie powiatu rypińskiego d) Młodzieżowy Klub Środowiskowy e) Rewitalizacja dawnego budynku magistratu miejskiego f) Rypiński punkt programowania g) Rewitalizacja obszaru przy ul. Nowe Osiedle h) Projekt pn.: „Trener Środowiskowy” i) Rewitalizacja budynku „Zgoda” j) Projekt pn.: „Szkłane okno na świat” 	
☐	TAK
☐	NIE (uzasadnienie)

15. W jaki sposób powinni być wybierani członkowie Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji	
☐	spotkanie elekcyjne
☐	głosowanie online
☐	głosowanie na kartach wyborczych w wyznaczonym punkcie
☐	inne ...

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

16. Jakie grupy powinny reprezentować osoby wchodzący w skład Zespołu ds. ds. Realizacji Programu Rewitalizacji [można wskazać więcej niż 1 odpowiedź]	
☐	organizacje społeczne
☐	przedsiębiorców
☐	mieszkańców
☐	władze samorządowe
☐	inne ...

17. Ile osób powinien liczyć Zespół ds. Realizacji Programu Rewitalizacji	
☐	3 - 4
☐	5 - 6
☐	7-8
☐	9-10
☐	więcej

18. Ile lat powinna trwać kadencja Zespołu ds. Realizacji Programu Rewitalizacji	
☐	rok
☐	2 lata
☐	4 lata
☐	więcej

19. Do której z poniższych grup Pan/Pani należy?:	
☐	Mieszkaniec Miasta (ulica zamieszkania?)
☐	Właściciel/użytkownik wieczysty/zarządzający nieruchomości w Mieście (ulica nieruchomości?
☐	Osoba prowadząca działalność gospodarczą w Mieście (ulica działalności gospodarczej?
☐	Osoba planująca prowadzenie działalności gospodarczej w Mieście (ulica działalności gospodarczej?
☐	Osoba prowadząca działalność społeczną w Mieście (ulica działalności społecznej?
☐	Osoba planująca prowadzenie działalności społecznej w Mieście (ulica działalności społecznej?
☐	Osoba reprezentująca jednostkę samorządu terytorialnego/organ władzy publicznej (ulica działania JSR/organy władzy publicznej?
☐	Żadna z powyższych

**PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIASTA RYPIN
NA LATA 2016-2023**

20. Proszę podać swoją płeć:

☐	K
☐	M

21. Proszę podać swój wiek:

[liczba ukończonych lat]

.....

22. Skąd chciał(a)by Pan(i) czerpać informacje o programie rewitalizacji i działaniach związanych z opracowaniem tego programu? *[można wskazać więcej niż 1 odpowiedź]*

☐	Spotkania osobiste
☐	Telewizja
☐	Radio
☐	Prasa
☐	Strony WWW
☐	Poczta elektroniczna
☐	Poczta tradycyjna
☐	Słupy/tablice ogłoszeniowe
☐	Inna forma (która?:)

23. Jak ocenia Pani/Pan prowadzone na potrzebę programu rewitalizacji konsultacje społeczne?

☐	1 – bardzo źle
☐	2
☐	3
☐	4
☐	5 – bardzo dobrze

24. Co zmienił(a)by Pani/Pan w prowadzonych na potrzeby programu rewitalizacji konsultacjach społecznych?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

DZIĘKUJEMY ZA UDZIAŁ W BADANIU!